

**UCHWAŁA NR LI/421/2018
RADY MIASTA I GMINY WRONKI**

z dnia 28 czerwca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej gminy Wronki na lata 2018 -2023
z perspektywą do 2030 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) i art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) Rada Miasta i Gminy Wronki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Lokalnej Polityki Senioralnej gminy Wronki na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 r.”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wronki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

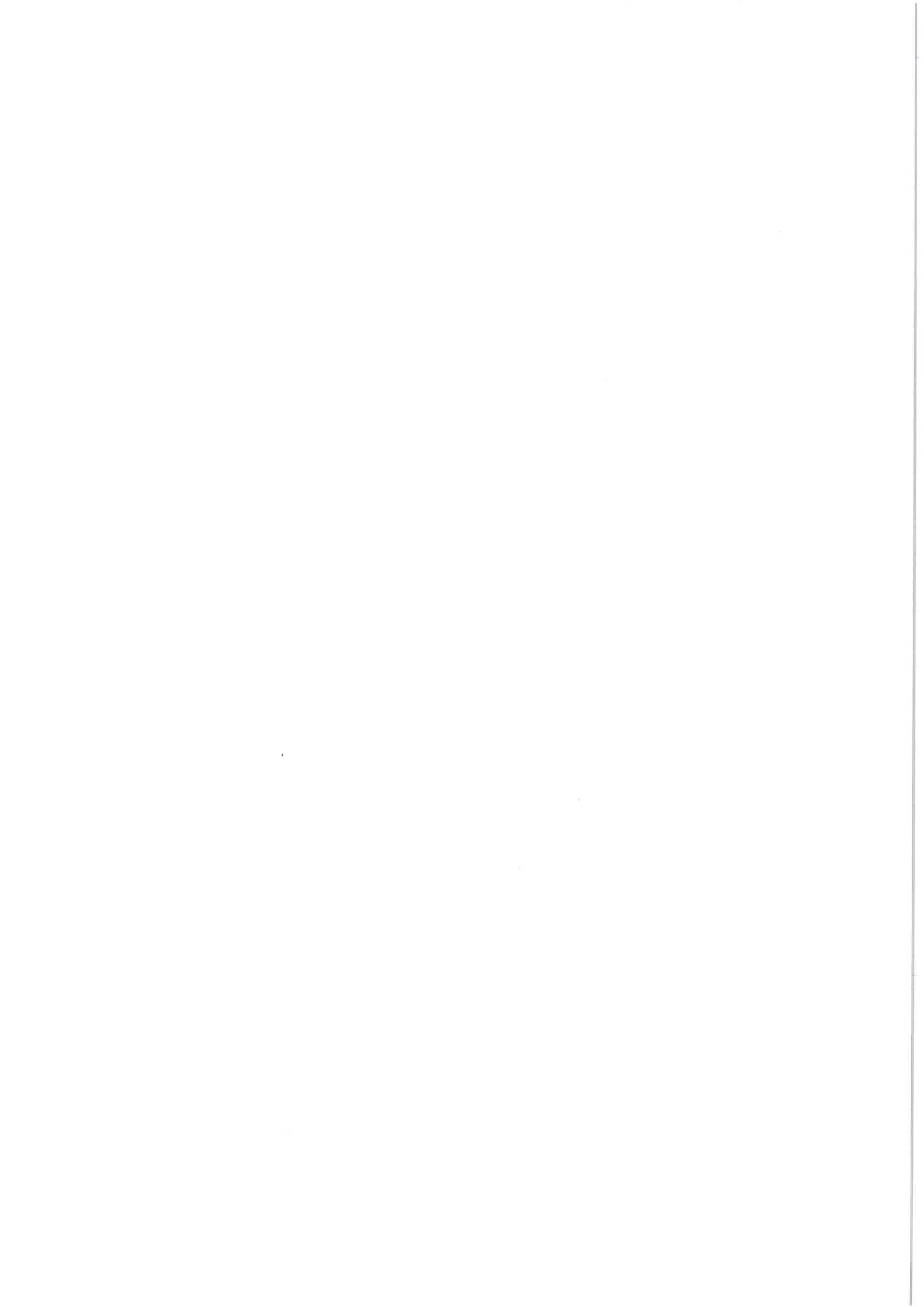
*Przewodniczący Rady
Sławomir Śniegowski*

Uzasadnienie

Uchwalenie przez Radę Miasta i Gminy Wronki „Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej gminy Wronki na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku” pozwoli na zaplanowanie długofalowych działań na rzecz poprawy jakości życia seniorów i senierek. Strategia uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie im udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. Celem Strategii jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się przede wszystkim poprzez aktywność społeczną. Program strategii ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. Jak zostało wskazane w treści programu, w seniorach tkwi ogromny potencjał, który należy umiejętnie zagospodarować i wykorzystać w celu poprawy jakości życia osób starszych, jak i rozwoju gminy, bazując również na zaangażowaniu i aktywności osób starszych w szeroko pojętą działalność publiczną. Z tego względu przyjmowany program ma charakter kompleksowy. Odnosi się on tak do rozeznaczonych potrzeb gminy w zakresie wspierania seniorów w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych im potrzeb, jak i do tworzenia warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej seniorów w społeczności lokalnej. Tylko takie kompleksowe podejście programowe jest w stanie doprowadzić do realizacji przyjmowanych założeń.

Jak wprost wynika z treści Strategii, dokument ten ma charakter programowy i – jak wskazano powyżej – ma on na celu zaplanowanie kierunków działań mających w perspektywie ukształtować wizerunek gminy Wronki, jako wspólnoty lokalnej przyjaznej seniorom, poprzez udzielane im wsparcia, ich aktywizację i wykorzystanie drzemiącego w tej grupie społecznej potencjału, jak również opiekę nad nimi.

*Przewodniczący Rady
Sławomir Śniegowski*

60+

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI
SENIORALNEJ GMINY WRONKI
NA LATA 2018 – 2023
Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Załącznik do uchwały nr
LI/421/2018
Rady Miasta i Gminy Wronki
z dnia 28 czerwca 2018 r.

STRESZCZENIE

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i operacyjne poprzez wskazane obszary realizacji. Wdrożenie ich powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Dokument ma stanowić podstawę do realizacji interwencji społecznych, które mają się przyczynić do poprawy warunków życia seniorów 60+.

Rada Seniorów we Wronkach

Wronki, grudzień 2017 r.

Opracowanie Wroniecka Rada Seniorów – kadencja 2015-2019

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Spis treści	
Spis treści	2
I. WPROWADZENIE	3
II. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI RÓŻNEGO SZCZEBLA	6
II.1 RZĄDOWY PROGRAM NA RZECZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH (ASOS) NA LATA 2014- 2020	8
II.2 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	9
II.3 WIELKOPOLSKI PROGRAM NA RZECZ OSÓB STARSZYCH DO 2020 ROKU	9
II.4 STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY WRONKI NA LATA 2014 – 2020	10
II.5 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY WRONKI NA LATA 2015 - 2020	10
II.6 USTAWA Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2004 R. O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	10
III. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ	11
IV. DEMOGRAFIA	13
V. DIAGNOZA SYTUACJI SENIORÓW	18
VI. OKREŚLENIE CELÓW	35
VI.1. CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA I ROZSZERZENIE DZIAŁAŃ WPŁYWAJĄCYCH NA UTRZYMANIE ZDROWIA I ROZWÓJ AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ WRONIECKICH SENIORÓW	36
VI.2. CEL STRATEGICZNY 2. BEZPIECZEŃSTWO I LIKWIDOWANIE BARIER W PRZESTRZENI MIEJSKO-GMINNEJ	38
VI.3. CEL STRATEGICZNY 3. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI EDUKACYJNEJ I KULTURALNEJ WRONIECKICH SENIORÓW	40
VI.4. CEL STRATEGICZNY 4. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA I ZATRUDNIENIE	41
VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	42
Tabela 1. Cel strategiczny 1.	43
Tabela 2. Cel strategiczny 2.	46
Tabela 3. Cel strategiczny 3.	50
Tabela 4. Cel strategiczny 4.	53
VIII. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI REALIZACJI STRATEGII	55
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII	55
X. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	56

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

I. WPROWADZENIE

„Strategia Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku” Gminy Wronki została opracowana w ramach działań Rady Seniorów we Wronkach pod przewodnictwem Wiesławy Kubaczewskiej.

Wroniecka Rada Seniorów została powołana uchwałą nr III/24/2015 Rady Miasta i Gminy Wronki z 29 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Rady Seniorów we Wronkach i nadania jej statutu. Rada Seniorów jest organem doradczym, inicjatywnym i konsultacyjnym Burmistrza Miasta i Gminy Wronki. Współpracując z władzami samorządowymi uczestniczy w rozstrzyganiu o realizacji potrzeb osób starszych i przedstawia swoje propozycje w tym zakresie. Poza celami ustawowymi i statutowymi, ambicją Rady Seniorów we Wronkach jest przedstawianie pomysłów na pomoc i wsparcie osób starszych, inicjowanie akcji, wspieranie projektów organizacji pozarządowych i innych podmiotów w ich działaniach na rzecz seniorów oraz w ramach wymiany doświadczeń uczestnictwo w spotkaniach z innymi działającymi Radami Seniorów na terenie Wielkopolski.

Rada Seniorów, aby wyjść naprzeciw zgłoszonym oczekiwaniom i rozpoznany potrzebom oddaje w Państwa ręce wspólnie wypracowany „Program” strategiczny.

Proces starzenia się społeczeństwa jest faktem, dlatego należy się bliżej przyrzeć konsekwencjom jakie za sobą niesie w wymiarze osobistym i społecznym. Starość ma wiele aspektów i wymiarów, u każdego ujawnia się inaczej i przebiega innym torem. Dlatego trzeba być „czujnym”, przygotować się do niej, starzenie się jest nieuniknione.

Starzenie się ludności oznacza – zgodnie ze stosowaną w demografii definicją – zwiększanie odsetka osób starszych przy jednoczesnym zmniejszaniu odsetka dzieci. W miastach ludność w starszym wieku stanowi prawie 16% populacji; na terenach wiejskich mieszka ich zdecydowanie mniej i stanowią niewiele ponad 13% mieszkańców wsi.

„W ciągu ostatnich 25 lat w Polsce, Europie Zachodniej i Środkowowschodniej dokonały się intensywne zmiany demograficzne. Z jednej strony mamy do czynienia z korzystną tendencją wydłużania się życia, z drugiej strony z negatywnym zjawiskiem niskiego poziomu dzietności, co w efekcie pogłębia proces starzenia się ludności. Aktualne zmiany struktury wieku są dodatkowo intensyfikowane przez zwiększoną emigrację młodych osób. Na zjawisko starości demograficznej wpływa nie tylko liczebność ludności starej, ale także rozmiary grupy najmłodszej, w wieku 9–14 lub 0–19 lat. Starzenie się ludności jest zatem bezpośrednią konsekwencją obniżania się poziomu urodzeń, spadku umieralności w najstarszych grupach wiekowych oraz salda migracji.

Współczynnik starości, czyli odsetek osób w wieku 60 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności województwa wielkopolskiego w latach 1995-2015 wzrastał, w 1995 wyniósł 15%, natomiast w 2015 roku – 21%. Analizując etapy starzenia się ludności, określone na podstawie wartości współczynnika starości przez polskiego demografa Edwarda Rosseta, możemy stwierdzić, iż w 1995 roku województwo wielkopolskie było średniozaawansowane pod względem starości demograficznej, w 2010 roku osiągnęło stan zaawansowany, natomiast w 2015 roku stan

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

mocno zaawansowany. Odsetek osób do 15 r.ż. lat w latach 2005-2015 skurczył się z 18,6% w 2005 roku do 17,1% w 2015 roku. Negatywne zmiany liczebności dotyczą ekonomicznych grup ludności.”¹

Rośnie i w perspektywie 20 lat, nadal będzie wzrastać liczba osób w wieku 65 lat i więcej. Wzrost ten będzie bardzo dynamiczny ze względu na wchodzenie do tej grupy wieku roczników osób urodzonych w latach 50 (najliczniejszych w całym okresie powojennym), a także w latach 60 ubiegłego wieku. Obecnie, np. rocznik urodzonych w 1955 r. liczy prawie 600 tys. osób, a urodzeni w latach 60. to po ok. 540-460 tys. osób w każdym roczniku – dla przypomnienia w ostatnich latach rodzi się niespełna 400 tys. dzieci rocznie. Dodatkowo, należy przypuszczać, że trwanie życia będzie się sukcesywnie wydłużało sprzyjając zwiększeniu zarówno liczby, jak i odsetka ludności w starszym wieku w ogólnej populacji Polski.

„Udział ludzi starych w populacji Polski, jak wskazują prognozy demograficzne, będzie w przyszłości rósł. W 2050 r. blisko 35% mieszkańców miast stanowić będą osoby w wieku 65 lat i więcej, zaś na wsiach ich udział będzie wynosił około 30%. Prognozuje się, że w latach 2013-2050 liczebność tej grupy wieku wzrośnie o 5,4 mln. W związku z tym, że do połowy XXI wieku w fazę starości będą wchodziły dwa wyżej demograficzne, proces starzenia się ludności będzie ulegał dużemu przyspieszeniu szczególnie w dwóch okresach: do końca drugiej dekady XXI wieku (starzenie się wyżej z lat 50.) oraz między 2035 a 2050 rokiem (starzenie się wyżej z przełomu lat 70. i 80.), będącym ostatnim rokiem prognozy GUS.

Proces starzenia się ludności przebiega i będzie przebiegał w różnym tempie w poszczególnych regionach kraju. W 2013 r. najniższy współczynnik starości demograficznej odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim, zaś najwyższy – w łódzkim. GUS prognozuje, że w 2050 r. najstarsze demograficznie będą dwa województwa – opolskie i świętokrzyskie, gdzie liczba osób 60+ oscylować będzie wokół 40%, zaś najmłodszym demograficznie będzie województwo pomorskie.”²

Seniorzy stanowią zatem dużą grupę w aspekcie wszystkich dziedzin gospodarczych i społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, w tym senioralnej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania do realizacji. Wdrożenie ich powinno w znaczący sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych

¹ Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy GUS Informacja Ministra Zdrowia na temat wpływu zmian demograficznych i starzenia się społeczeństwa na organizację systemu ochrony zdrowia i Narodowy Program Zdrowia, GUS, Warszawa 2016, s. 2.

Proporcje udziału najstarszych i najmłodszych grup wiekowych określane są jako indeks starości demograficznej.

² Prognoza ludności na lata 2014-2050, GUS, Warszawa 2014

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

i zminimalizować ich skutki. Dokument ten ma stanowić podstawę do realizacji interwencji społecznych, które mają się przyczynić do poprawy warunków życia osób starszych.

W poniższym opracowaniu odnieśliśmy się do grupy osób po 60 roku życia, ponieważ w aktualnej literaturze, za **seniora uważa się osobę, która ukończyła 60 rok życia**. Grupę docelową seniorów możemy podzielić na kilka podgrup z uwagi na stan zdrowia i podejmowaną aktywność tzw. młodszych seniorów.

1. grupa po 60 r.ż. do 70 lat
2. grupa po 75 r.ż. do 79 lat
3. grupa 85 +.

Rada Seniorów we Wronkach jest przekonana, że gmina Wronki potrzebuje zaplanowanych i skoordynowanych działań skierowanych do senierek i seniorów, ponieważ jest to bardzo liczna grupa społeczna.

Gminę Wronki w roku 2017 zamieszkiwało **18 479 mieszkańców ogółem** (dane z dnia 31.12.2017, UMiG Wronki), z czego 51,5% stanowią kobiety, a 48,5 % mężczyźni. W tym **3993 osoby w wieku powyżej 60 roku życia, co stanowi 21,6 % mieszkańców w grupie 60+**.

Miasto Wronki w roku 2017 zamieszkiwało **10 748 mieszkańców ogółem** (dane z dnia 31.12.2017, UMiG Wronki), z czego 52,2% stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. W tym **2674 osoby w wieku powyżej 60 roku życia, co stanowi 24,9 % mieszkańców w grupie 60+**.

Jest to ogromny kapitał społeczny, który nie może zostać niezauważony lub pominięty.

Dlatego też opracowanie, a następnie uchwalenie przez Radę Miasta i Gminy Wronki „Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej gminy Wronki na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku” pozwoli zaplanować długofalowe działania na rzecz poprawy jakości życia senierek i seniorów w gminie Wronki. Najważniejszym rezultatem w trakcie prac nad dokumentem było włączenie seniorów 60+ oraz organizacji pozarządowych w proces współtworzenia strategii senioralnej gminy Wronki.

Program ten odpowiada na zgłoszone potrzeby seniorów do przyszłej realizacji. Jest bazą do prowadzenia polityki gminnej we wszystkich zdiagnozowanych obszarach, tak by odpowiadała ona oczekiwaniom i potrzebom wszystkich osób starszych gminy.

II. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI RÓŻNEGO SZCZEBLA

*„Polityka senioralna jest to ogół celowych działań organów administracji publicznej wszystkich szczebli oraz innych organizacji i instytucji, które realizują zadania i inicjatywy kształtujące warunki godnego i zdrowego starzenia się”³. Taką definicję działań prowadzonych przez państwo i inne podmioty (sektora pozarządowego i prywatnego) na rzecz osób starszych przyjmuje się w *Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020*. Działania państwa, w tym na rzecz osób starszych (w zakresie zabezpieczenia społecznego, rynku pracy, zdrowia, edukacji czy pomocy społecznej) regulowane są przepisami prawa, zapisami strategii oraz innych dokumentów programowych. Analiza owych uregulowań w zakresie opieki nad osobami starszymi skłania do ogólnych refleksji.*

Osoby starsze korzystają z rozwiązań prawnych, podobnie jak inni obywatele. Według Konstytucji RP wszyscy są równi wobec prawa i tak też powinni być równo traktowani przez władze publiczne. Co prawda osobom w podeszłym wieku (obok dzieci, kobiet ciężarnych, osób niepełnosprawnych) przysługuje, zgodnie z zapisami Konstytucji, szczególna opieka zdrowotna, jednak nie oznacza to, iż osoby starsze mają prawo do każdego oczekiwanego świadczenia zdrowotnego, ponieważ zarówno tę grupę oraz innych obywateli obowiązują określone zasady w zakresie dostępności świadczeń i korzystania z nich. Niemniej jednak, w przypadku dostępności świadczenia, nie można odmówić go osobie ze względu na wiek. Warto jednak podkreślić, że w związku z przemianami demograficznymi, tj. powiększającą się liczbą osób starszych i zwiększeniem się liczby osób dożywających późnej starości, powstaje coraz więcej programów i działań dedykowanych osobom w podeszłym wieku.

Starość, a w zasadzie niedołęstwo związane z procesem starzenia, w polskim prawodawstwie postrzegana jest raczej jako czynnik ryzyka socjalnego. Oznacza to, że dożycie podeszłego wieku może, ale nie musi prowadzić do pogorszenia sytuacji zdrowotnej, społecznej i materialnej. Osoby starsze stają się podmiotem zainteresowania instytucji publicznych lub organizacji szczególnie wówczas, gdy pogarszający się stan zdrowia oraz ograniczenie lub utrata sprawności i samodzielności, a więc kwestie powiązane z procesem starzenia, prowadzą do obniżenia jakości ich życia. To właśnie troska o jakość życia seniorów oraz ich otoczenia jest w dokumentach strategicznych punktem wyjścia do planowania wszelkich działań na rzecz tej grupy społecznej.

Sposób organizacji efektywnego systemu usług opiekuńczych skierowanych dla osób starszych z założenia powinien być elastyczny i odpowiadać na pojawiające się zapotrzebowanie na opiekę oraz uwarunkowania rodzinne. W ostatnich latach możliwości zaspokojenia potrzeb opiekuńczych osób starszych oraz sytuacja ich rodzin ulegają pewnym przeobrażeniom, wynikającym ze zmieniającej się sytuacji demograficzno-społecznej. Aby lepiej zrozumieć złożoność problematyki organizacji usług opiekuńczych należy odnieść się do kontekstu społecznego, stanowiącego kombinację następujących czynników: demografii,

³ *Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020*

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

warunków życia seniorów, ich sprawności, sytuacji rodzinnej, systemowych oraz rodzinnych strategii opiekuńczych występujących na terenie kraju, samorządowych sposobów organizowania i finansowania usług opiekuńczych oraz stanu infrastruktury opiekuńczej.

Współczesną subpopulację osób starszych, wyróżniają na tle innych grup społecznych następujące cechy: feminizacja starości, singularyzacja, spadek dochodów oraz pogorszenie stanu zdrowia.

Różnice w wieku metrykalnym wpływają na prawdopodobieństwo wystąpienia niepełnosprawności czy niedołążności. Zróżnicowanie stanu zdrowia wpływa na stopień samodzielności osób starszych w zakresie wykonywania czynności niezbędnych w codziennej egzystencji. W konsekwencji stan zdrowia determinuje rodzaj i formę pomocy udzielanej osobie starszej. Osoby w młodszych grupach „wieku starszego” – „młodzi starzy” – to osoby stosunkowo zdrowe i niepotrzebujące asysty przy wykonywaniu prac domowych. W województwie wielkopolskim odsetek osób z niepełnosprawnością wśród osób w wieku poprodukcyjnym wynosił 34,8%.

Wyobrażenia Polaków dotyczące ich przyszłej starości zdeterminowane są przede wszystkim lękiem o zdrowie, sprawność oraz sytuację materialną. Tę tezę potwierdzają m.in. badania CBOS „Polacy wobec własnej starości” z 2012 roku - „Niezależnie od wieku i własnej sytuacji życiowej, respondenci myśląc o swojej starości niezmiennie najbardziej obawiają się chorób, niedołążności, utraty pamięci (73%). Ponad połowa (56%) boi się utraty samodzielności, bycia ciężarem dla innych, uzależnienia od innych ludzi. Jedna trzecia ankietowanych obawia się złych warunków życia, trudności z utrzymaniem się (32%), a także samotności i utraty osób bliskich (32%)”. Obawy związane ze starością są zróżnicowane społecznie. Osoby starsze bardziej obawiają się cierpienia, natomiast młodsze – złych warunków życia, trudności z utrzymaniem się oraz samotności, utraty bliskich. Lęk przed cierpieniem częściej też towarzyszy osobom gorzej wykształconym, a obawy związane ze złymi warunkami życia – badanym lepiej wykształconym oraz respondentom znajdującym się w trudniejszej sytuacji materialnej.”⁴

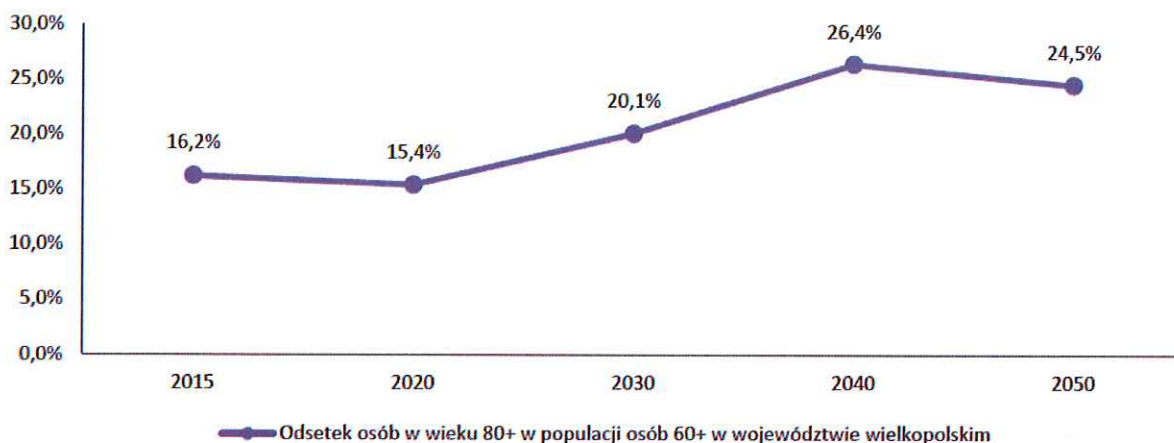
Prognozy GUS wskazują na stopniowy spadek liczby ludności województwa wielkopolskiego, wzrost odsetka osób w wieku 60 lat i więcej oraz spadek odsetka osób w wieku 0-15 lat. W latach 2015-2050 ma zintensyfikować się zjawisko podwójnego starzenia się ludności, które charakteryzuje się wzrostem udziału osób w wieku 80 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców. W 2050 roku osób w wieku 80+ będzie ponad 2,5 razy więcej, aniżeli w 2015 roku. Osób długowiecznych w wieku 100 lat i więcej w 2050 roku w porównaniu do 2015 roku będzie 15,5 razy więcej (wzrost z 331 do 5 134 osób). Do 2050 roku wydłuży się przeciętne trwanie życia kobiet i mężczyzn, i w 2050 r. wyniesie 87 lat dla kobiet i 82 lata dla mężczyzn. Według prognozy, w województwie wielkopolskim do 2021 r. będzie utrzymywał się dodatni przyrost naturalny. Na wsiach taka tendencja utrzyma się do 2032 r., natomiast w miastach przez cały prognozowany okres przyrost naturalny będzie ujemny. W 2050 roku przyrost naturalny ma być ujemny i wynieść – 3,5.

⁴ <http://rops.poznan.pl/badania-spoeczne/raporty-z-badan/badania-2016-2>

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Dla województwa wielkopolskiego w 2050 r. w stosunku do 2013 r. prognozowany jest jeden z najmniejszych w kraju spadków liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (3 miejsce) i produkcyjnym (4 miejsce). Równocześnie dokona się jeden z największych wzrostów liczby osób w wieku poprodukcyjnym (3 miejsce).

Rysunek 1. Odsetek ludności w wieku 80 lat i więcej w populacji 60-latków w województwie wielkopolskim wraz z prognozami

Źródło. Opracowanie własne na podstawie GUS Prognozy ludności na lata 2014-2050

„Społeczno-gospodarcze konsekwencje starości demograficznej mają aktualnie i w przyszłości będą miały coraz większy wpływ, m.in. na system emerytalny, organizację długoterminowej opieki zdrowotnej, usługi opiekuńcze w systemie pomocy społecznej, system edukacji, rynek pracy, rodzinne strategie opiekuńcze oraz samorządowe strategie organizowania i finansowania usług opiekuńczych. Powyższe systemy będą wymagały reorganizacji lub zdefiniowania ich na nowo, weryfikacji będzie wymagał także sposób finansowania usług opiekuńczych oraz długoterminowej, całodobowej opieki”.⁵

Każde działanie, które będzie dotyczyło seniorów w niniejszym dokumencie jest zgodne z następującymi dokumentami:

II.1 RZĄDOWY PROGRAM NA RZECZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH (ASOS) NA LATA 2014- 2020

Cel główny: Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną.

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie różnorodności i poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych.

Cel szczegółowy 2. Tworzenie warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej.

⁵ GUS Prognozy ludności na lata 2014-2050

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Cel szczegółowy 3. Rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej, w tym upowszechnianie wolontariatu, partycypacji w procesach decyzyjnych, w życiu społecznym, w tym udział osób starszych w kształtowaniu polityki publicznej.

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie dostępności, podniesienie jakości usług społecznych oraz wspieranie działań na rzecz samopomocy i samoorganizacji.

II.2 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel operacyjny 8.2. Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym

Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej

Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia

Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego

Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej

Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu

Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

II.3 WIELKOPOLSKI PROGRAM NA RZECZ OSÓB STARSZYCH DO 2020 ROKU

Uchwałą nr XXXIX/772/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 25 listopada 2013 roku został przyjęty Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku. Program precyzuje najważniejsze kierunki polityki społecznej województwa w obszarze wsparcia osób starszych do 2020 roku.

Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku jest doprecyzowaniem zapisów *Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* w obszarze działań na rzecz osób starszych, co jednocześnie jest także dopełnieniem zapisów strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Według dokumentu pn. *Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* „przygotowanie gospodarki do nowych proporcji demograficznych jest niezbędne w kontekście zapewnienia odpowiedniej jakości życia Wielkopolan, wzrostu ekonomicznego i konkurencyjności regionu”. Wśród podstawowych założeń modelu rozwoju Wielkopolski do roku 2020 znajdują się m.in. zapisy mówiące, że „każdemu mieszkańcowi Wielkopolski należy zapewnić odpowiedni standard dostępu do usług publicznych, edukacji i rynku pracy oraz warunki samoorganizacji”, a także „równy dostęp do wsparcia w sytuacjach kryzysowych”. Wskazuje się więc pośrednio na konieczność uwzględnienia seniorów we wszystkich podejmowanych działaniach.

Cele operacyjne:

- Edukacja
- Aktywność
- Zdrowie
- Bezpieczeństwo

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

II.4 STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY WRONKI NA LATA 2014 – 2020

Cel Strategiczny 3. Zintegrowane, aktywne, świadome i wykształcone społeczeństwo

3.3. Podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej; przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu; promocja prozdrowotnego stylu życia;

- 1) utworzenie centrum wolontariatu;
- 2) zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym;
- 3) wsparcie organizacji pozarządowych zajmujących się opieką nad osobami starszymi;
- 4) rozwijanie współpracy pomiędzy NGO⁶, NGO i JST⁷ oraz NGO i jednostkami pomocniczymi JST;
- 5) tworzenie warunków do przekazywania niektórych zadań JST społeczności lokalnej oraz NGO;
- 6) promocja aktywności kobiet w życiu zawodowym i społecznym;
- 7) usuwanie barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym oraz rodzicom z dziećmi;
- 8) wsparcie dla osób dotkniętych przemocą;
- 9) aktywizacja osób bezrobotnych;
- 10) pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym wykluczeniem społecznym;
- 11) tworzenie centrów integracji społecznej oraz wsparcie istniejących;
- 12) wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dla osób potrzebujących;
- 13) przeciwdziałanie uzależnieniom;
- 14) przeciwdziałanie pogłębianiu się zjawisk patologicznych;
- 15) profilaktyka antyuzależnieniowa/zdrowotna/programy profilaktyczne, prozdrowotne, np. leczenia próchnicy, miażdżycy, promocja aktywnego stylu życia.

II.5 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY WRONKI NA LATA 2015 - 2020

Cel 1 – minimalizowanie poziomu niesamodzielności życiowej mieszkańców.

Cel 3 – poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

Cel 4 – wzmacnianie w rodzinach poczucia własnej sprawczości.

II.6 USTAWA Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2004 R. O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - art. 6,7,8 – z tego artykułu ustawy mogą korzystać powiaty i gminy w celu realizowania rozwoju programów polityki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (badania profilaktyczne, szczepienia – przeciw grypie). Podjęcie działań na rzecz poprawy równego dostępu do usług zdrowotnych dla starszych mieszkańców miasta i gminy.

⁶ Non Governmental Organisation – organizacja pozarządowa

⁷ Jednostka Samorządu Terytorialnego

III. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Program powstał dzięki zaangażowaniu mieszkańców, którym zależy, by starsi wronczanie, nie byli postrzegani jako Ci „starzy”, ale jako bardzo wartościowa grupa społeczna tworząca wspólnotę. Seniorzy i seniorki stanowią we Wronkach bardzo liczną grupą wiekową 20 %, są zatem ważną grupą obywateli, których głos powinien być brany pod uwagę w procesie planowania polityki społecznej i senioralnej opartej na modelu partycypacyjnym.

Skorzystanie z opinii mieszkańców gminy Wronki w wieku 60+, w kwestiach które bezpośrednio ich dotyczą było jednym z ważnych elementów opracowania niniejszego dokumentu.

Proces powstawania **Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018 – 2023 z perspektywą do 2030** roku składał się z kilku kluczowych etapów.

Etap pierwszy – Uchwała Rady Seniorów we Wronkach

Pomysł opracowania powstał w wyniku spotkań Wronieckiej Rady Seniorów z radami seniorów z innych miast. Seminaria oraz warsztaty, w których uczestniczyli przedstawiciele Rady Seniorów służyły i służą nadal wymianie doświadczeń pomiędzy radami. Inicjatywa rozpoczęcia prac nad strategią została zapoczątkowana w czerwcu 2017 roku podczas Wiosennej Szkoły dla Rad Seniorów w Rokosowie. Przykłady działań osób zaangażowanych w życie społeczne i polepszenie życia osób starszych, skłoniły nas do opracowania dokumentu, który będzie wskazówką dla władz samorządowych i zwróceniem uwagi na problem starszych mieszkańców gminy Wronki.

W dniu 4 grudnia 2017 r. na posiedzeniu Rady Seniorów, została poddana pod głosowanie uchwała Rady Seniorów we Wronkach dotycząca opracowania „Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej gminy Wronki na lata 2018 – 2023 z perspektywą do 2030 r”. Jednogłośnie członkowie Rady obecni na posiedzeniu przegłosowali uchwałę Nr 3/2017. Zatem ten dzień wyznacza prawomocne postanowienie Rady Seniorów we Wronkach o rozpoczęciu prac nad dokumentem strategicznym, mającym służyć teraz i w przyszłości polepszeniu bytu seniorów po 60-tym roku życia.

Etap drugi – Ankieta „Badanie potrzeb starszych mieszkańców gminy Wronki”

Osoby zaangażowane w opracowanie dokumentu strategicznego, podjęły decyzję o włączeniu w proces jego powstawania starszych mieszkańców Wronek. Ten godny uwagi fakt pokazuje, że działania skierowane dla osób powyżej 60 roku życia opisane w Strategii są dopasowane do ich potrzeb i oczekiwań. Analiza sytuacji osób starszych w gminie Wronki, odbyła się poprzez badanie ankietowe skierowane do seniorów w wieku 60+ zamieszkujących obszar gminy. Ankieta „**Badanie potrzeb starszych mieszkańców Gminy Wronki**” miało na celu zebranie informacji jakie kierunki działań skierowanych do seniorów, powinny zostać podjęte przez władze samorządowe, ośrodek kultury, ośrodek pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia oraz inne podmioty zaangażowane w pomoc i aktywizację osobom starszym.

Badanie zostało przeprowadzone za pomocą ankiety, która zawiera 19 pytań zamkniętych z możliwością wyboru od dwóch do pięciu odpowiedzi w zależności od pytania. W kilku z nich

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

osoby badane miały możliwość dopisania własnych odpowiedzi na zadane pytania. Ankieta zawiera także 2 pytania otwarte.

Ankiety zostały rozdane podczas spotkania inaugurującego akcją „Pudełko życia”, część ankiet otrzymał Dzienny Dom Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz organizacje senioralne. Ankieta była także dostępna na stronie internetowej gminy (w postaci elektronicznego dokumentu). Łącznie rozdano ok. 300 ankiet.

Łącznie zebrano 87 szt. wypełnionych ankiet, które zostały poddane analizom. Wnioski zostały zawarte w dokumencie „Ewaluacja ankiety” opracowanym przez Urząd Miasta i Gminy Wronki. Grupa badawcza liczyła 87 osób, w tym 59 kobiet i 28 mężczyzn, co oznacza, że w ankiecie wzięło udział 68 % kobiet i 32 % mężczyzn. Szerzej o wnioskach w rozdziale V. Diagnostyka sytuacji Seniorów

Etap trzeci – Praca nad strategią.

Praca nad Strategią odbywała się podczas spotkań roboczych członków Rady Seniorów oraz zaproszonych do współpracy osób, w tym z ośrodka pomocy społecznej i organizacji zajmujących się problemami starszych mieszkańców gminy Wronki.

Proces ten polegał na prezentowaniu strategii podczas posiedzeń Rady Seniorów i spotkań zespołów roboczych. Prezentacja dokumentu odbywała się poprzez streszczenie najistotniejszych części, w których określono kierunki realizacji polityki senioralnej poprzez **cztery cele strategiczne** i służące ich wykonaniu **cele operacyjne**.

Konsultacje wstępnej wersji strategii i wypracowanie rekomendacji trwało od 27. 11.2017 r. do 5.12.2017 r.

Konsultacje w zespołach roboczych i wypracowanie rekomendacji od 10.01.2018 r. do 14.03.2018 r.

Prezentacja dokumentu na posiedzeniu Rady Seniorów w dniu 23 marca 2018 r.

Etap czwarty – Konsultacje strategii i zakończenie prac.

Dalsze prace polegające na dopracowaniu celów Strategii, wstępnych harmonogramów ich realizacji, rekomendacja potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych zadań i konsultacje na temat ich włączenia do budżetu gminy, odbywały się przy udziale Burmistrza Miasta i Gminy Wronki oraz wskazanych przez niego przedstawicieli.

Wynikiem prac przedstawicieli Rady Seniorów i władz gminy Wronki jest wypracowanie zasad i procedur realizacji zapisów dokumentu i zamknięcie prac nad **Strategią Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018 – 2023 z perspektywą do 2030 roku** i rekomendacja przekazania dokumentu pod głosowanie Rady Miasta i Gminy Wronki.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

IV. DEMOGRAFIA

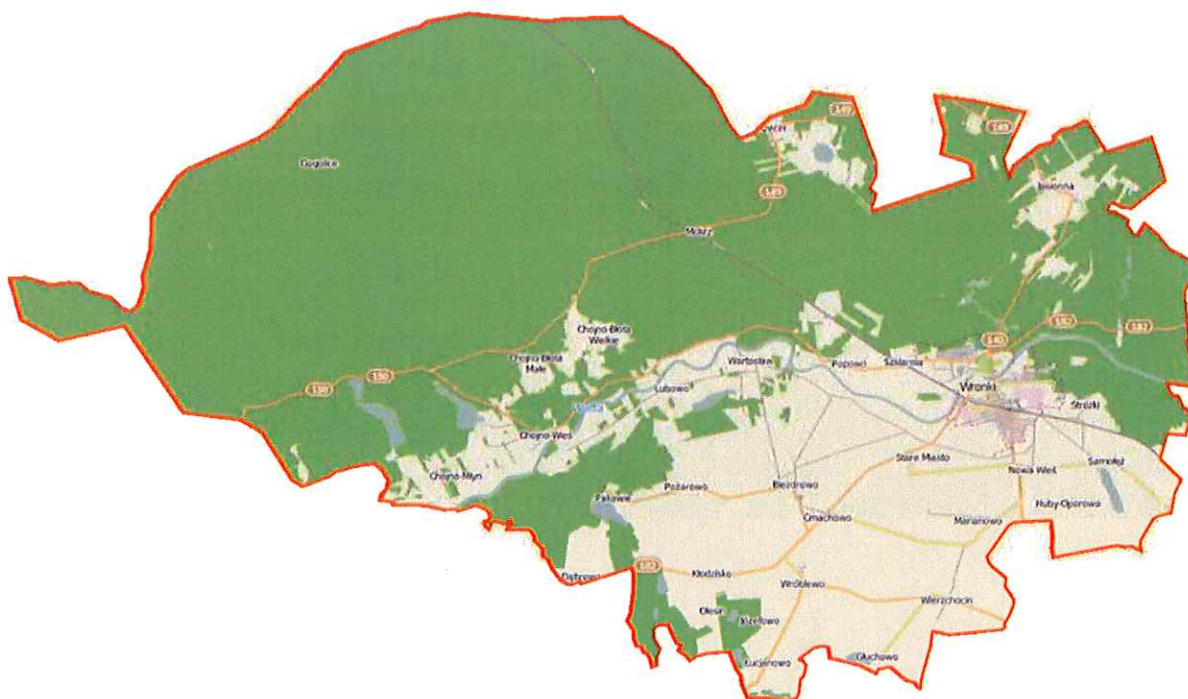
Gmina Wronki

Gmina miejsko-wiejska, należy do województwa wielkopolskiego, powiatu szamotulskiego. Gmina Wronki miała w roku 2017 **18 479 mieszkańców (dane z dnia 31.12.2017, UMiG Wronki)**, czyli zamieszkuje ją 21,1% ludności powiatu. Średni wiek mieszkańców gminy Wronki wynosi 39,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. 61,7% mieszkańców gminy Wronki jest w wieku produkcyjnym, 19,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Powierzchnia łączna gminy wynosi 301,72 km², z czego miasto Wronki zajmuje 5,81 km², natomiast tereny wiejskie - 295,9 km². Gmina stanowi 27,0% powierzchni powiatu. Gminę miejsko - wiejską Wronki tworzy miasto Wronki oraz 20 sołectw: Biezdrowo, Chojno, Ćmachowo, Głuchowo, Jasionna, Kłodzisko, Lubowo, Marianowo, Nowa Wieś, Obelzanki, Pakawie, Popowo, Pożarowo, Rzecin, Samołęż, Stare Miasto, Stróżki, Wartosław, Wierzchocin, Wróblewo. **Siedzibą gminy jest miasto Wronki.**

Pozostałe miejscowości, nie będące miejscowościami sołectkimi, to: Aleksandrowo, Borek, Chojno - Błota Małe, Chojno – Błota Wielkie, Chojno - Leśniczówka, Chojno – Młyn, Dąbrowa, Dębogóra, Głuchowiec, Gogolice, Huby - Oporowo, Józefowo, Karolewo, Krasnobrzeg, Lubowo Drugie, Lutyniec, Łucjanowo, Maszewice, Mokrz, Nadolnik, Nowy Kraków, Olesin, Olin, Oporowo - Huby, Pierwoszewo, Piła, Pustelnia, Samita, Smolnica, Szklarnia, Szostaki, Tomaszewo, Warszawa, Winnogóra, Zdroje.

Rysunek 2 Mapa Gminy Wronki

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Dane dotyczące gminy Wronki (łącznie gmina i miasto)

18 479 liczba mieszkańców gminy i miasta (dane z dnia 31.12.2017)

301,7 km² powierzchnia całej gminy

63 osób/km² gęstość zaludnienia w gminie

Według statystyk w roku 2015 gminę Wronki zamieszkiwało 18 628 mieszkańców ogółem (dane z 31.12.2015), z czego 3 883 osoby są w wieku powyżej 60 roku życia. Stanowi to 20,8 % mieszkańców w grupie 60+. W grupie tej przeważają kobiety, których jest 2 256 osób natomiast mężczyzn 1 627 osób.

Gmina Wronki w roku 2016 miała 18 548 mieszkańców ogółem (dane z dnia 31.12.2016), z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. 3 977 osób jest w wieku powyżej 60 roku życia. Stanowi to 21,4 % mieszkańców w grupie 60+. W grupie tej przeważają kobiety podobnie jak w roku poprzednim, których jest 2 290 osób natomiast mężczyzn 1 687 osób.

Gmina Wronki w roku 2017 miała 18 479 mieszkańców, z czego 51,5 % stanowią kobiety, a 48,5 % mężczyźni. 3 993 osoby są w wieku powyżej 60 roku życia, stanowi to 21,6 % mieszkańców. W grupie tej przeważają kobiety, których jest 2 236 osób natomiast mężczyzn 1 757 osób.

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, udział osób w wieku 60+ w ogólnej liczbie mieszkańców w gminie Wronki systematycznie wzrasta.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy Wronki przeciętny czas trwania życia mieszkańców

- 1) na dzień 31.12.2013 r. wynosi _ mężczyzna 68, kobieta: 79,
- 2) na dzień 31.12.2014 r. wynosi - mężczyzna: 65, kobieta: 75,
- 3) na dzień 31.12.2015 r. wynosi - mężczyzna: 69, kobieta: 80,
- 4) na dzień 31.12.2016 r. wynosi – mężczyzna: 71, kobieta: 82,
- 5) na dzień 31.12.2017 r. wynosi – mężczyzna: 73, kobieta 84.

Jednocześnie należy podkreślić, iż na skutek poprawiających się warunków życia wydłuża się średnia długość życia.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Poniżej zamieszczono dane statystyczne dotyczące mieszkańców gminy Wronki - dane 31.12.2016 r. – dane pochodzą z portalu www.polskawliczbach.pl

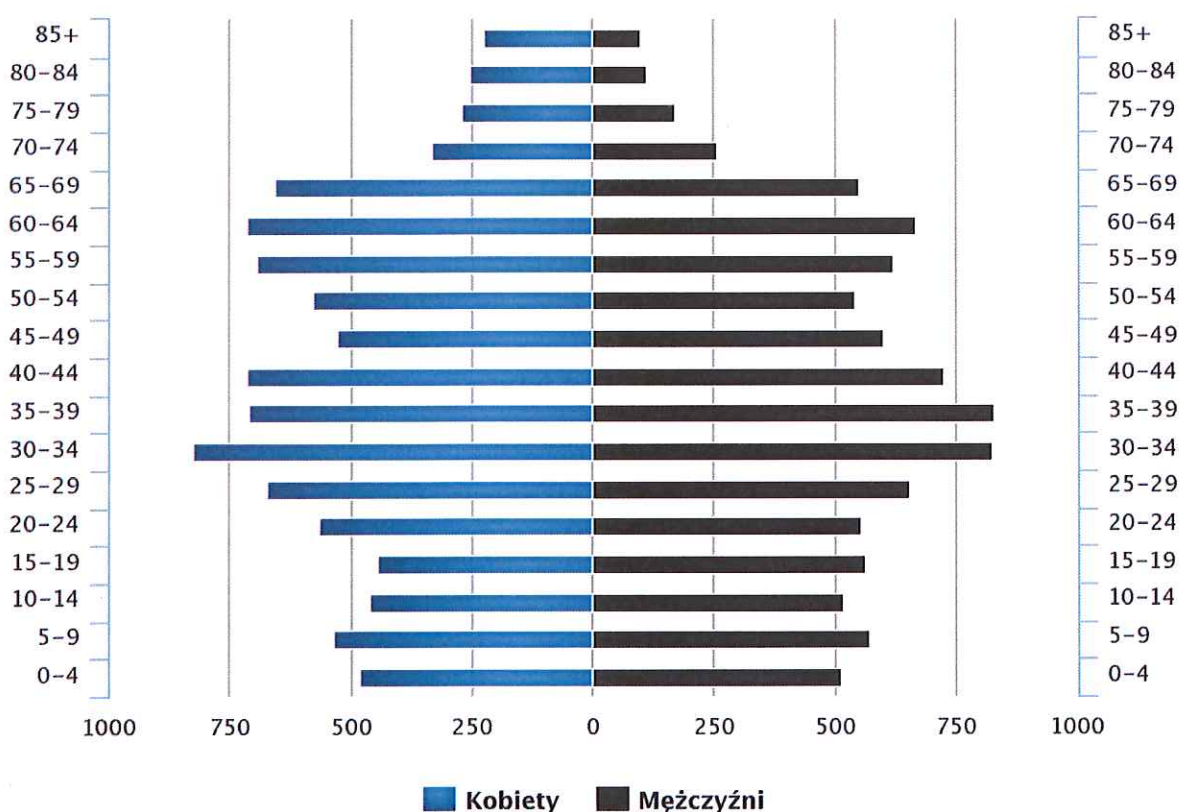
Grupa wiekowa seniorów w wieku 60 – 85+ (4 304 osób) co stanowi 22% mieszkańców Gminy (19 045 osób, dane na 31.12.2016)

- 85+ (324 osoby)
- 80-84 (362 osoby)
- 75-79 (439 osób)
- 70-74 (592 osoby)
- 65-69 (1205 osób)
- 60-64 (1382 osoby)

Wykres 1 Piramida wieku mieszkańców Gminy Wronki w podziale na lata

Piramida wieku mieszkańców gminy Wronki, 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Miasto Wronki

Miasto leżące w środkowo-zachodniej Polsce. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu szamotulskiego. Jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Wronki. **Wronki zamieszkuje 10 748 osób** (dane na dzień 31.12.2017 r., źródło danych UMiG Wronki), z czego 52,2 % stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców miasta Wronki wynosi 41,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. 61,0% mieszkańców Wronek jest w wieku produkcyjnym, 17,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 3 Mapa Gminy Wronki

Dane dotyczące miasta Wronki

10 748 liczba mieszkańców (dane na dzień 31.12.2017 r.)

5,8 km² powierzchnia

1 945,8 osób/km² gęstość zaludnienia

Według statystyk w roku 2015 miasto Wronki zamieszkiwało 11 024 mieszkańców ogółem (dane z dn. 31.12.2015), z czego 2 591 osób w wieku powyżej 60 roku życia. Stanowi to 23,5 % mieszkańców w wieku 60+. W grupie tej przeważają kobiety, było ich 1 477 osób, natomiast mężczyzn 1 042 osoby.

Miasto Wronki w roku 2016 zamieszkiwało 10 876 mieszkańców ogółem (dane z dn. 31.12.2016), z czego 2 798 osób w wieku powyżej 60 roku życia, co stanowi to 23,8 % mieszkańców. W grupie tej przeważają kobiety, było ich 1516 osób, natomiast mężczyzn 1075 osób.

Miasto Wronki w roku 2017 zamieszkiwało 10 748 mieszkańców ogółem (dane z dn. 31.12.2017), z czego 2 674 osób w wieku powyżej 60 roku życia. Stanowi to 24,9% mieszkańców. W grupie tej przeważają kobiety, których jest 1 559 osób, natomiast mężczyzn 1 115 osób.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Poniżej zamieszczono dane statystyczne dotyczące mieszkańców miasta Wronki dane 31.12.2016 r. dane pochodzą z portalu www.polskawliczbach.pl

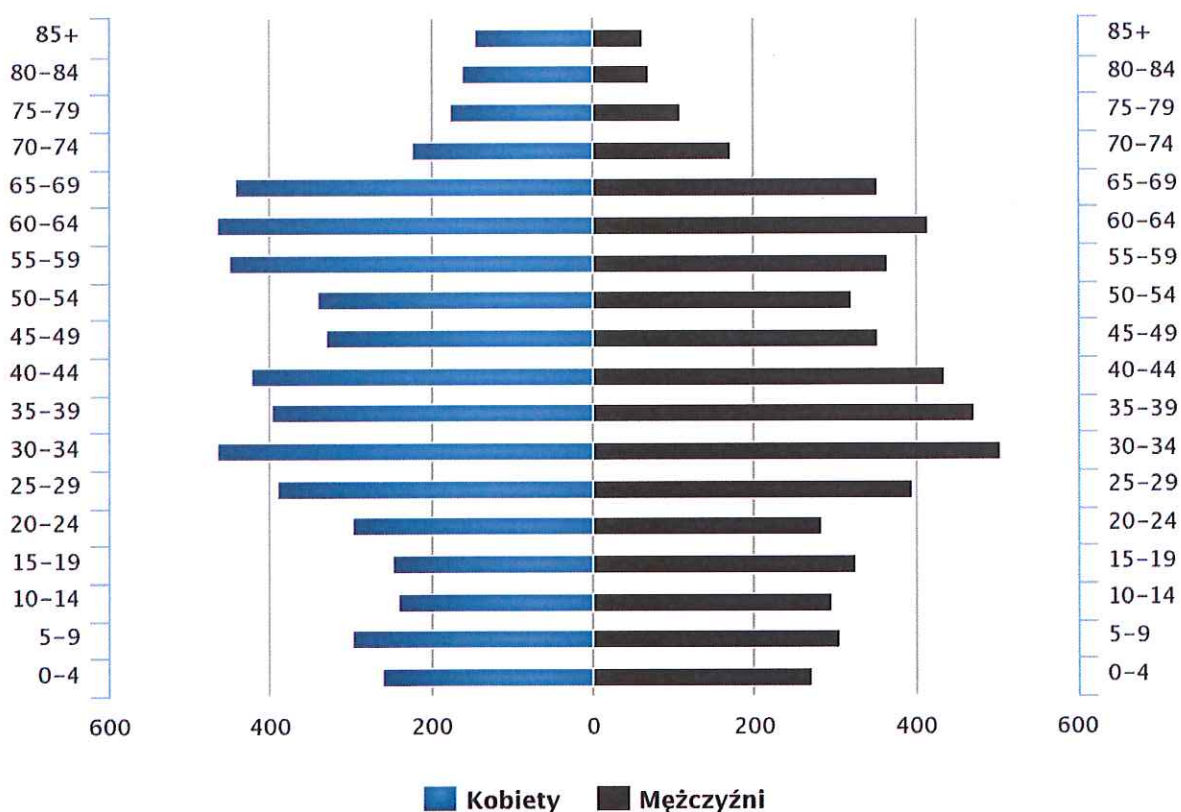
Grupa wiekowa seniorzy 60 – 85+ stanowi 2 798 osób – 24,8 % mieszkańców Wronek (11 284)

- 1) 85+ (208 osób)
- 2) 80-84 (230 osób)
- 3) 75-79 (286 osób)
- 4) 70-74 (395osób)
- 5) 65-69 (796 osób)
- 6) 60-64 (883 osoby)

Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców miasta Wronki w podziale na lata

Piramida wieku mieszkańców Wronek, 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

V. DIAGNOZA SYTUACJI SENIORÓW

Analiza i wnioski z badań ankietowych.

Analiza sytuacji osób starszych w gminie Wronki, odbyła się poprzez badanie ankietowe skierowane do seniorów powyżej 60 roku życia zamieszkujących gminę Wronki. Badanie miało na celu zebranie informacji o kierunkach przyszłych działań skierowanych do seniorów. Założeniem Rady Seniorów, która opracowała ankietę, było włączenie w proces powstawania strategii osób, których ona dotyczy. Celem ankiety pn. „Badanie potrzeb starszych mieszkańców Gminy Wronki” było określenie potrzeb i problemów seniorów, i opracowanie Planu Polityki Senioralnej dla Gminy Wronki.

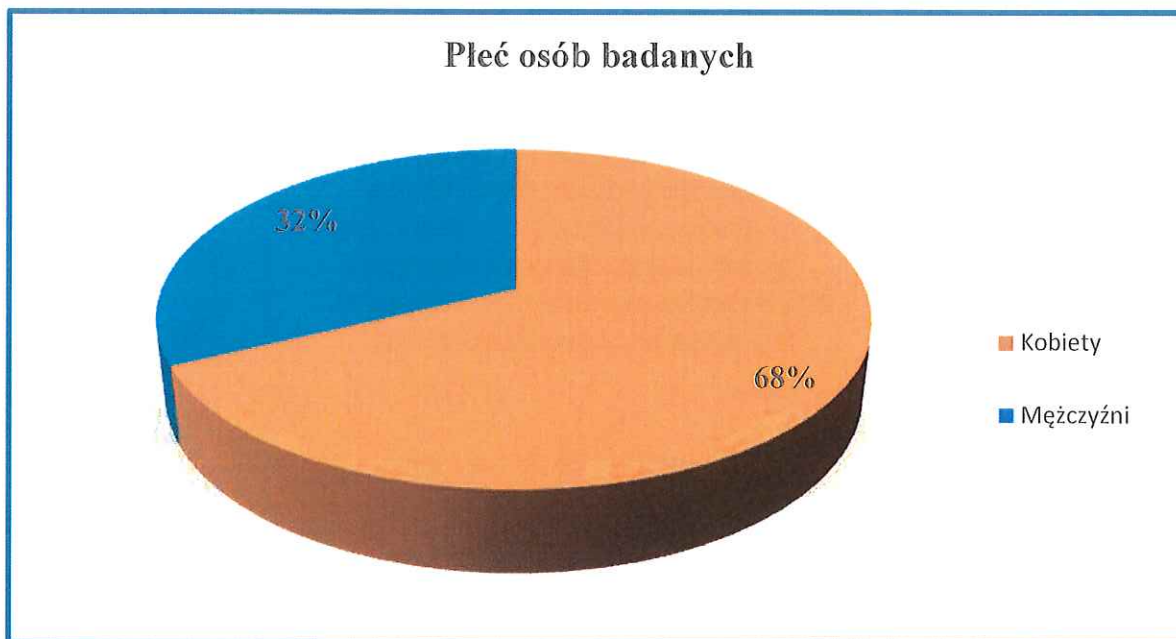
Badanie zostało przeprowadzone za pomocą ankiety, zawierającej 19 pytań zamkniętych z możliwością wyboru od dwóch do pięciu odpowiedzi w zależności od pytania. W kilku z nich osoby badane miały możliwość dopisania własnych odpowiedzi na zadane pytania. Ankieta zawierała także 2 pytania otwarte. Ankiety zostały rozdane podczas spotkania inauguracyjnego akcją „Pudełko życia”, część ankiet otrzymał Dzienny Dom Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz organizacje senioralne. Łącznie rozdano 300 ankiet, można było skorzystać z elektronicznej wersji dokumentu, który został zamieszczony na stronie internetowej www.wronki.pl

Dane wykorzystane w niniejszym rozdziale pochodzą z dokumentu „Ewaluacja ankiety - Badanie potrzeb starszych mieszkańców gminy Wronki” (oprac. Joanna Lupa).

Charakterystyka grupy badawczej

Grupa badawcza liczyła 87 osób w tym 59 kobiet i 28 mężczyzn. Podsumowując w ankiecie wzięło udział 68 % kobiet i 32 % mężczyzn.

Rysunek 4. Płeć osób badanych

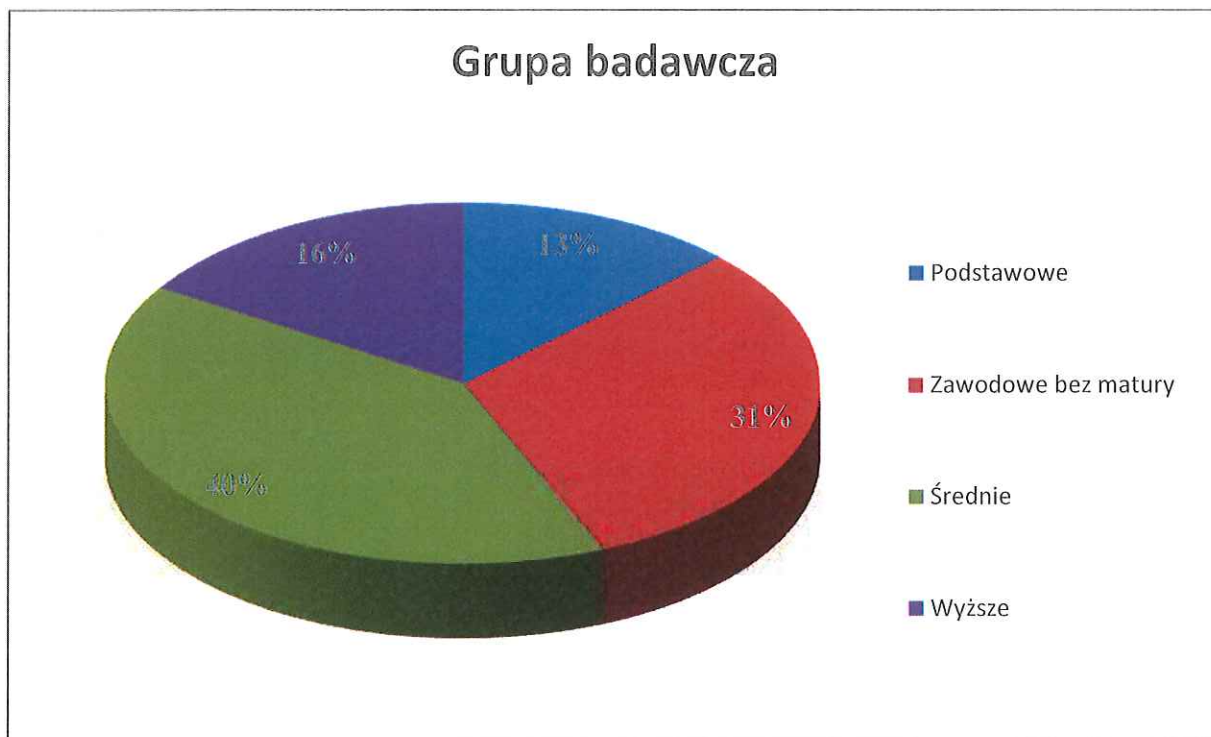

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Ponad połowa (52%) osób badanych była w przedziale wiekowym od 60 do 69 lat. 42 % stanowią osoby od 70 do 79 lat. Natomiast grupa osób od 80 i więcej lat stanowi 4 % całej grupy badawczej.

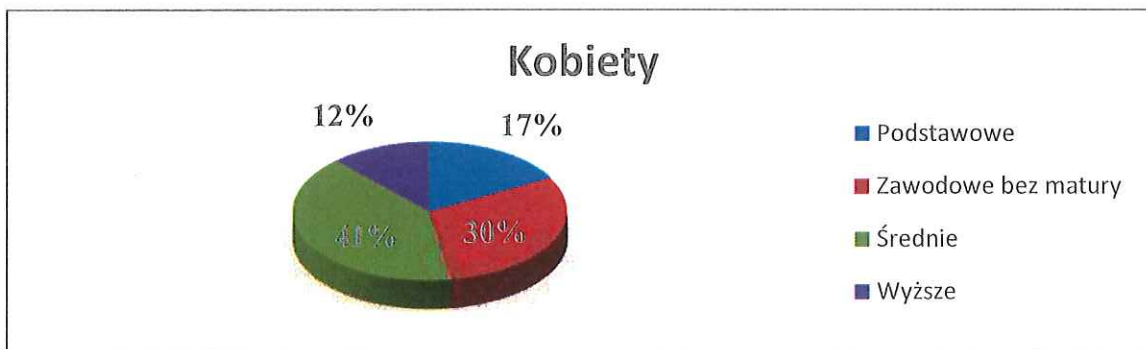
Osoby badane posiadają następujące wykształcenie: 40% wykształcenie średnie, 31% wykształcenie zawodowe bez matury, 13% wykształcenie podstawowe, 16% wykształcenie wyższe.

Rysunek 5 Wykształcenie grupy badawczej (%)

Biorąc pod uwagę podział na płeć wyniki odnośnie wykształcenia średniego i zawodowego są zbliżone. Natomiast widoczna jest różnica odnośnie wykształcenia podstawowego. 17 % kobiet zadeklarowało, że posiada wykształcenie podstawowe, natomiast mężczyźni stanowią 4 % osób badanych.

Rysunek 6 Wykształcenie kobiet (%)

Rysunek 7 Wykształcenie mężczyzn (%)

Kolejnym badanym czynnikiem była sytuacja rodzinna i mieszkaniowa. 60 % osób badanych mieszka wraz z rodziną, 36 % osób mieszka samodzielnie, a grupa 4 % osób nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie. Z analizy ankiet wynika, że były to kobiety.

Rysunek 8 Sytuacja rodzinna i mieszkaniowa grupy badawczej (%)

Przy podziale grupy badawczej na kobiety i mężczyzn wyniki są zróżnicowane. W przypadku kobiet zbliżona jest liczba osób mieszkających samodzielnie i z rodziną. Natomiast w przypadku mężczyzn aż 82% mieszka samodzielnie, a z rodziną tylko 18%.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

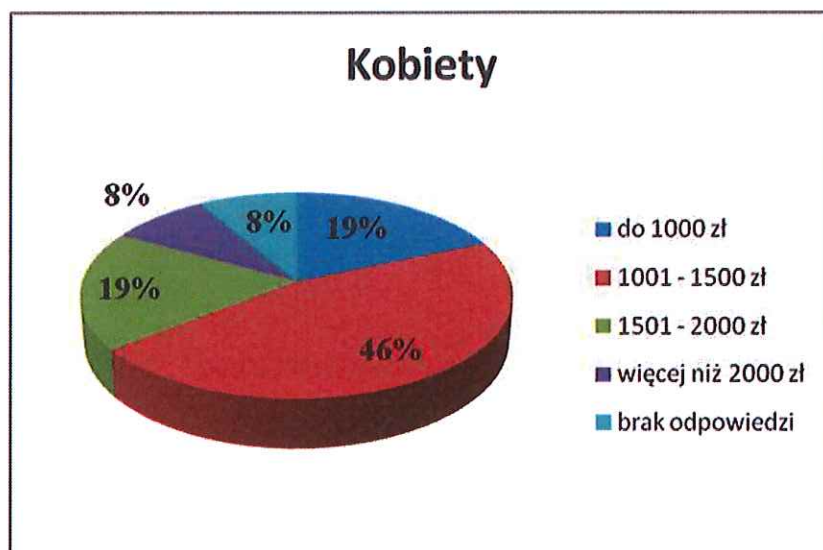
W pytaniu odnośnie uzyskanego dochodu badani mieli do wyboru 4 odpowiedzi. Najwięcej osób uzyskuje dochód miesięczny w przedziale 1001-1500 zł. Najmniej osób zazaczyło odpowiedź do 1000 zł dochodu miesięcznie.

Rysunek 9 Dochody grupy badawczej (%)

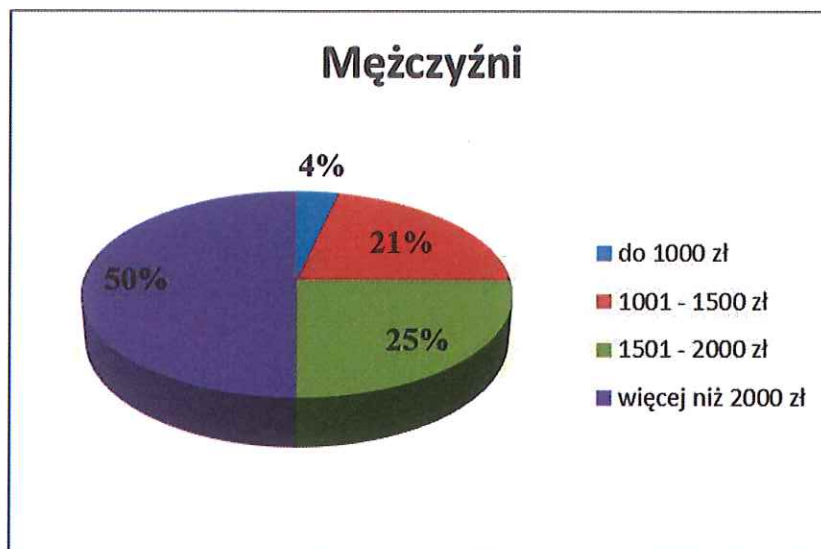

Prawie połowa badanych kobiet uzyskuje dochód od 1001 do 1500 zł. Natomiast połowa mężczyzn swój dochód określa w przedziale więcej niż 2000 zł.

Rysunek 10 Dochody kobiet (%)

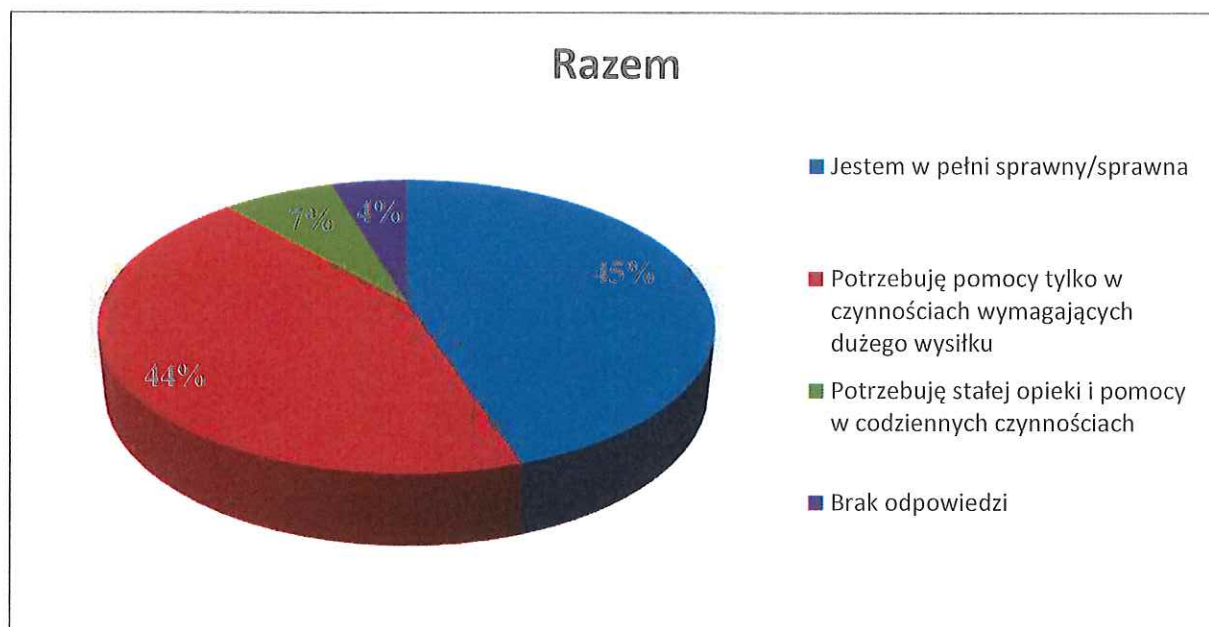

Rysunek 11 Dochody mężczyzn (%)

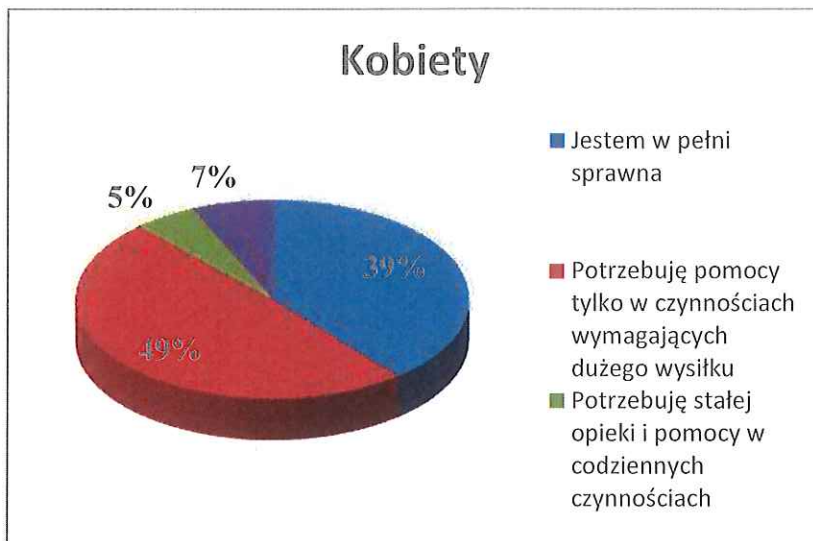

Kolejnym badanym kryterium był stan zdrowia. 45% osób badanych określa się jako osobę w pełni sprawną, 44% osób przyznaje, że potrzebuje pomocy, ale tylko w czynnościach wymagających dużego wysiłku. Grupę osób potrzebujących stałej opieki i pomocy w codziennych czynnościach stanowi 4% osób badanych.

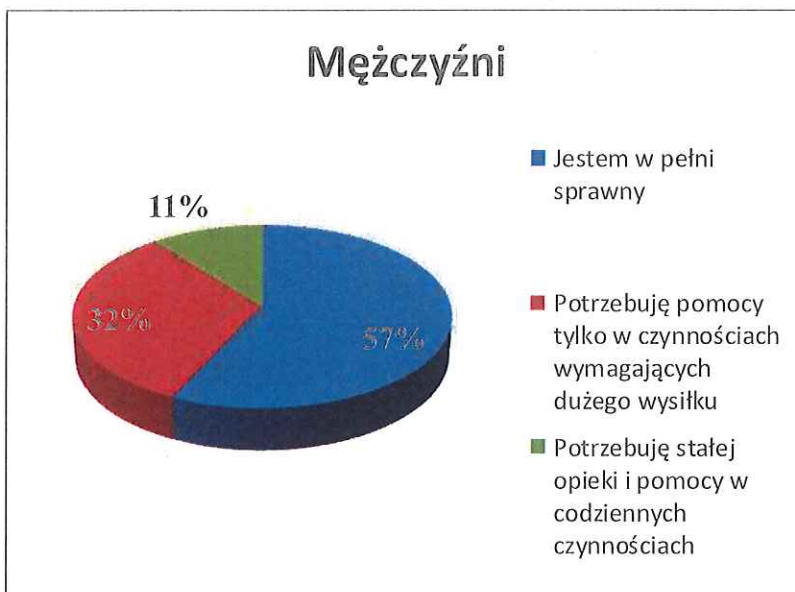
Rysunek 12 Stan zdrowia grupy badawczej (%)

Rysunek 13 Stan zdrowia kobiet (%)

Rysunek 14 Stan zdrowia mężczyzn (%)

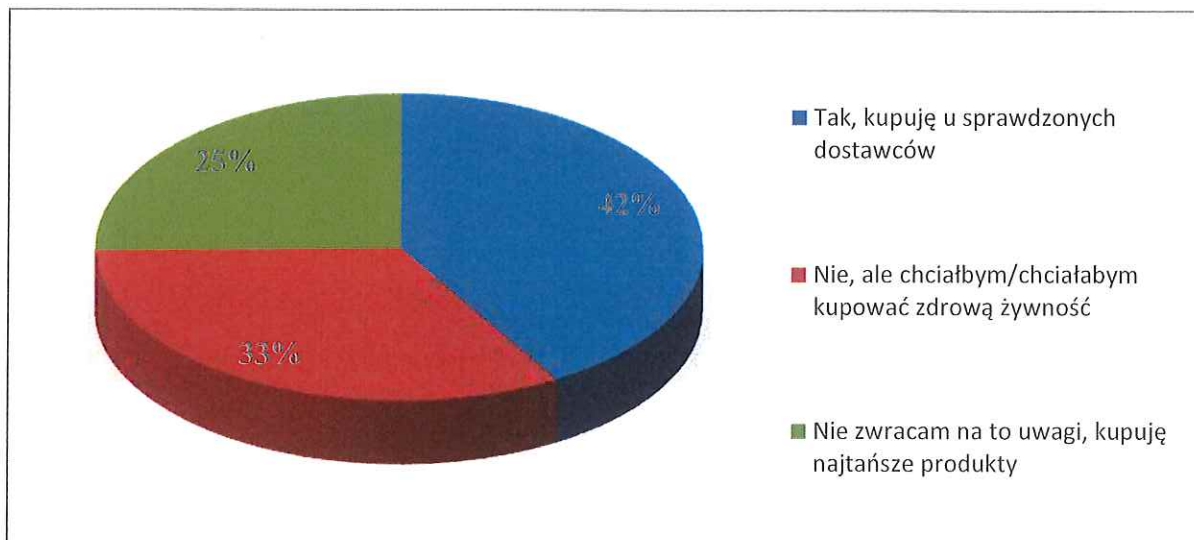

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytania zamknięte

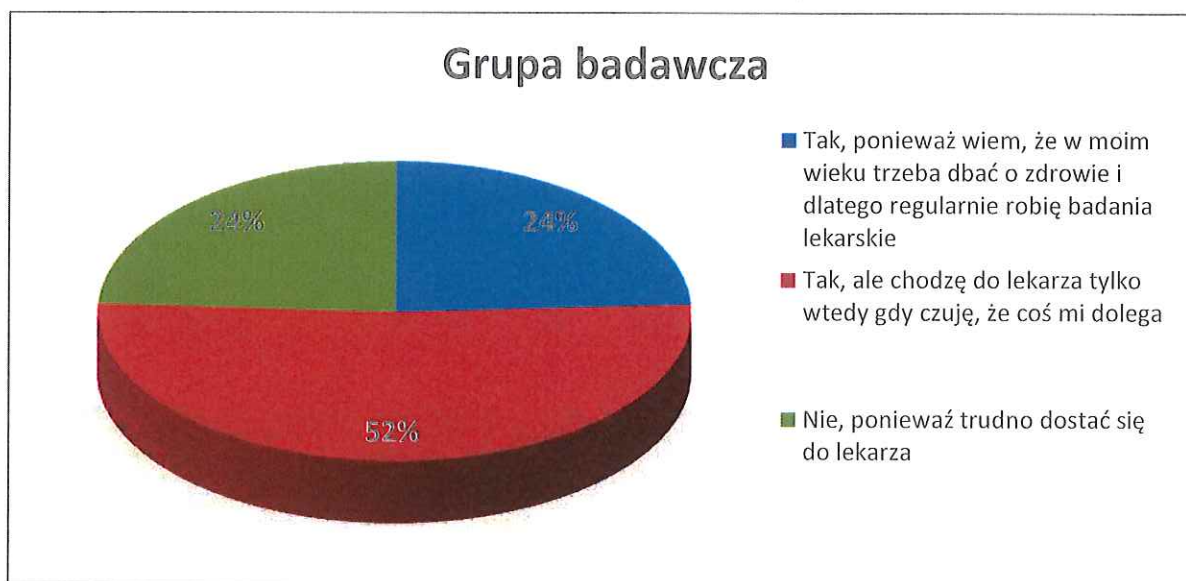
Pytanie nr 1: Dbanie o zdrowie wymaga odpowiedniego odżywiania. Proszę powiedzieć, czy ma Pani/Pan możliwość/ dostępność kupowania zdrowej żywności.

42 % osób badanych posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania, w związku z czym kupują żywność, tylko u sprawdzonych dostawców. 33 % osób badanych wykazuje chęć zmiany i odpowiada, że chciałoby kupować zdrową żywność. Natomiast ¼ osób badanych przyznaje, że kupuje produkty najtańsze, co wiąże się najprawdopodobniej z uzyskiwanymi dochodami.

Pytanie nr 2: Proszę powiedzieć, czy korzysta Pani/ Pan z bezpłatnej opieki lekarskiej?

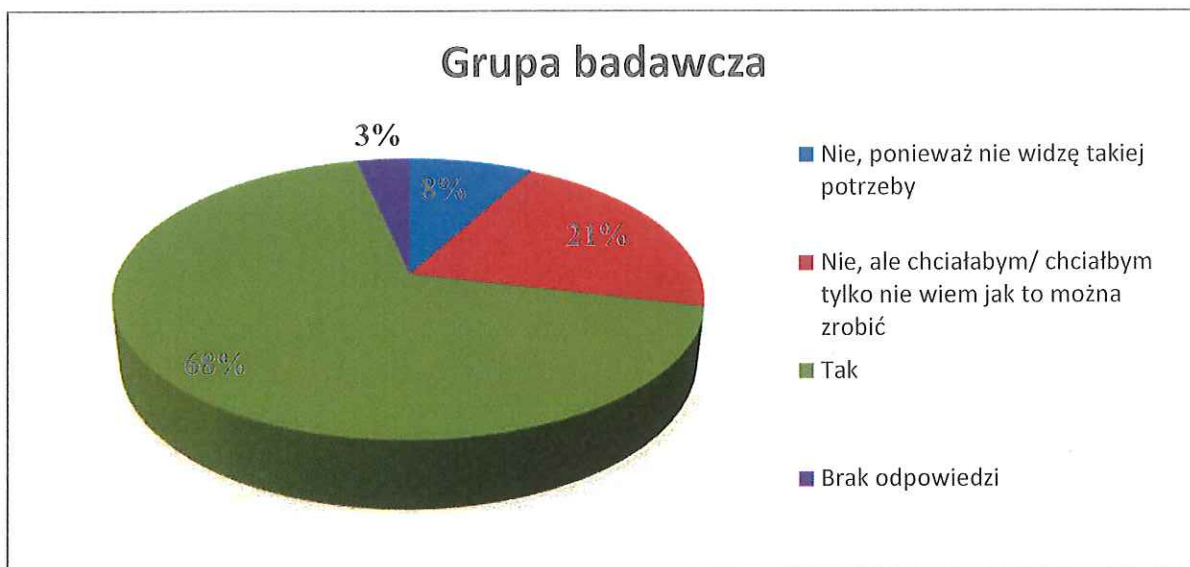
Ponad połowa (52%) osób badanych korzysta z usług medycznych tylko wtedy, gdy odczuwa jakies dolegliwości. Pozostałe osoby badane w równym stopniu udzieliły odpowiedzi, że regularnie robią badania lekarskie oraz nie korzystają z porad lekarskich z powodu braku możliwości. Pytanie nie diagnozuje przyczyn niekorzystania z wizyt lekarskich.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 3: Czy robi Pani/ Pan coś, żeby poprawić sprawność fizyczną?

68 % osób badanych podejmuje działania mające na celu poprawę sprawności fizycznej, a 21 % osób wykazuje chęć zmiany obecnej sytuacji, tylko nie posiada najprawdopodobniej wiedzy czy też możliwości. Tylko 8 % grupa osób badanych nie wykazuje potrzeby poprawy sprawności fizycznej.

Pytanie nr 4: Gdzie spędza Pani/ Pan wolny czas?

Osoby badane wolny czas spędzają zarówno w domu (48 %) jak i poza domem (50%).

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 5: Co Pani/ Pana zdaniem sprawia, że starsze osoby spędzają wolny czas w domu nawet jeżeli są w pełni sprawni?

Starsze osoby wolny czas spędzają w domu z powodu braku informacji o sposobach spędzania go poza domem, a także z powodu braku atrakcji. Odpowiedzi mają taką samą wartość procentową tj. 38%. Prawie ¼ osób badanych nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie.

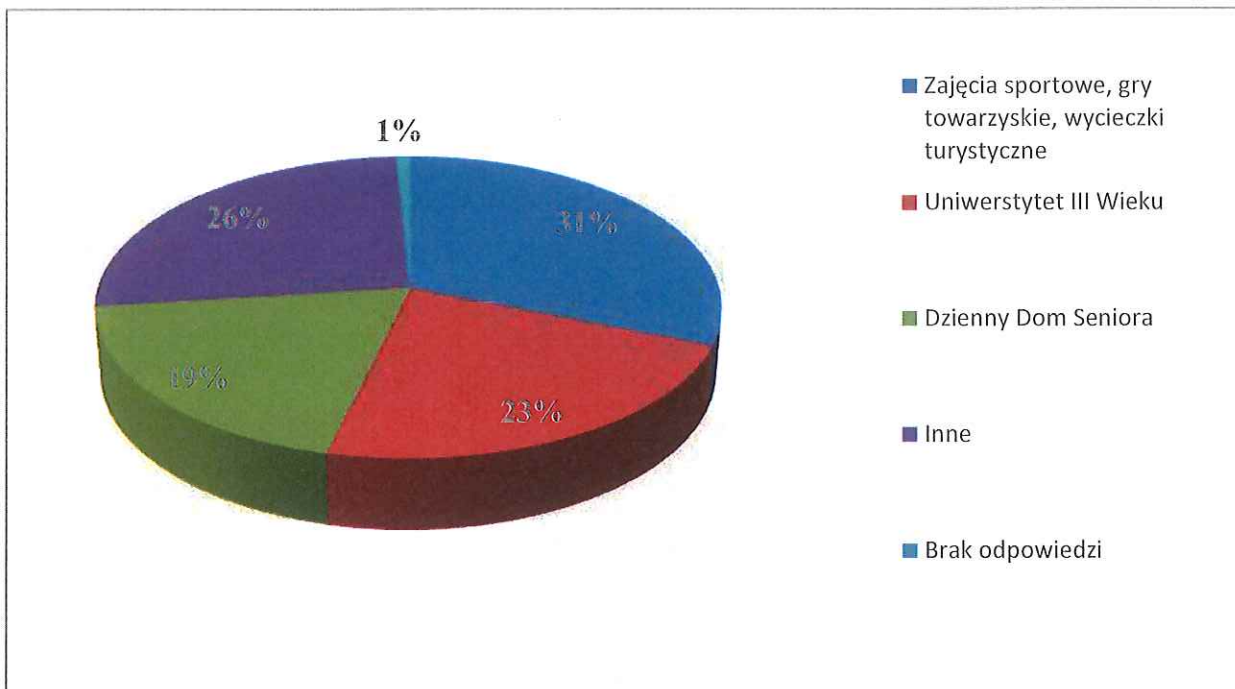
Pytanie nr 6: W jakich formach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników chciałaby Pani/ chciałby Pan uczestniczyć?

Najbardziej pożądaną odpowiedzią odnośnie zajęć, w których osoby badane chciałyby uczestniczyć są zajęcia sportowe, gry towarzyskie i wycieczki turystyczne (31%). 26 % osób badanych wskazało odpowiedź „Inne”, a w niej wymieniły:

- klub seniora, emeryta
- klub brydżowy
- warsztaty artystyczne
- integracje
- opieka w domu
- Polski Związek Emerytów i Rencistów

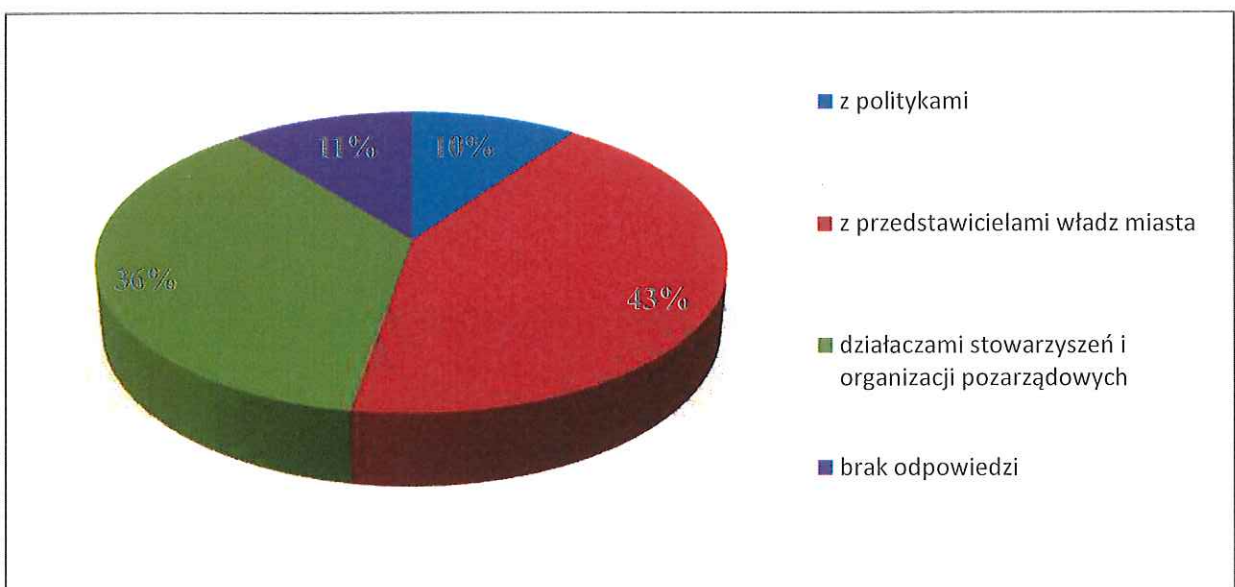
19 % osób badanych chciałoby uczestniczyć w Dziennym Domu Seniora, a 23 % w Uniwersytecie III Wieku.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 7: Proszę powiedzieć, czy chciałaby Pani / chciałby Pan uczestniczyć w spotkaniach

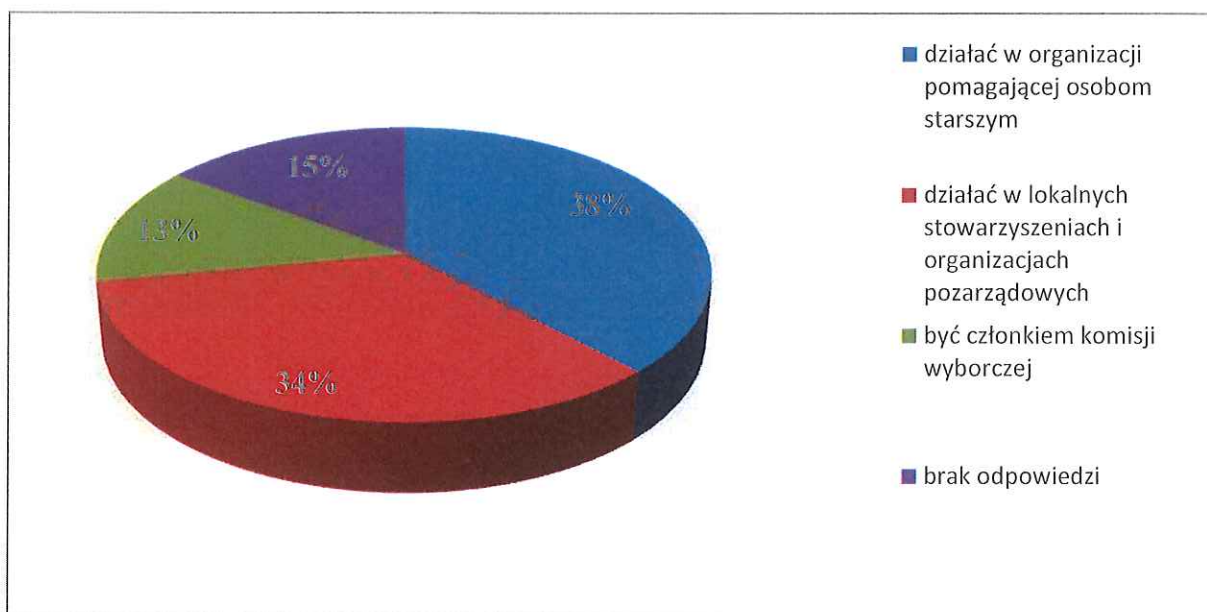
Najwięcej osób badanych chciałoby uczestniczyć w spotkaniach w przedstawicielami władz miasta (43 %). Niewiele mniej, bo 36 % osób badanych chciałoby mieć możliwość spotkania z działaczami stowarzyszeń i organizacji pozarządowych. 10 % osób badanych chce spotkać się z politykami. Grupa 11 % osób badanych nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 8: Proszę powiedzieć, czy chciałaby Pani/ chciałby Pan udzielać się społecznie?

Osoby badanej odczuwają identyfikację z innymi osobami starszymi, stąd też najczęściej udzielaną odpowiedzią jest chęć podjęcia działań w organizacji pomagającej osobom starszym (38%). Drugie w kolejności jest działanie w lokalnych stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych (34%). Większą grupę stanowią osoby badane, które nie udzieliły odpowiedzi (15%) niż osoby, które chciałyby podjąć się uczestnictwa w komisji wyborczej.

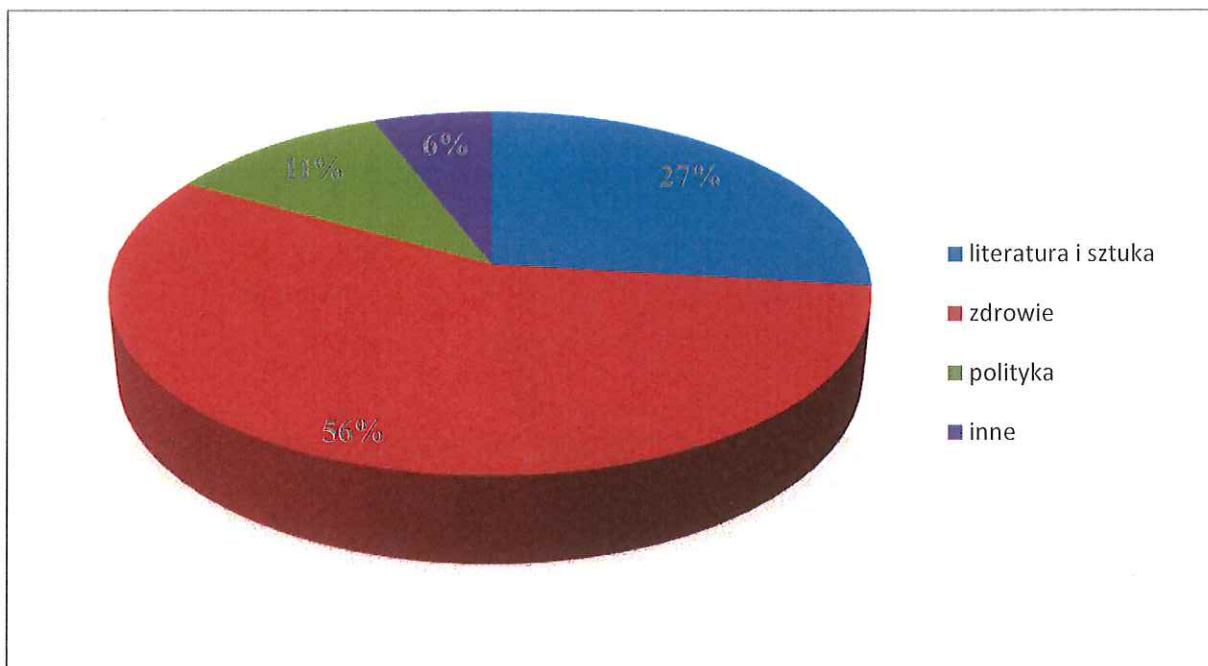

Pytanie nr 9: Proszę zaznaczyć, w jakiej dziedzinie chciałaby Pani/ chciałby Pan poszerzać swoją wiedzę?

Aż 56 % osób badanych wykazuje chęć zwiększenia własnej samoświadomości, gdyż chciałyby poszerzać swoją wiedzę z dziedziny zdrowia. Przyczynę stanowi wiek osób badanych, a także ich problemy zdrowotne, dolegliwości czy choroby przewlekłe. 27 % osób badanych chciałyby bliżej zapoznać się z literaturą i sztuką (27 %). 11 % osób badanych nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie, a 6 % wskazało odpowiedź „Inne”. Wśród odpowiedzi „Inne” osoby badane wymieniały:

- informatyka
- turystyka
- wiedza o innych krajach
- sport
- szachy

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

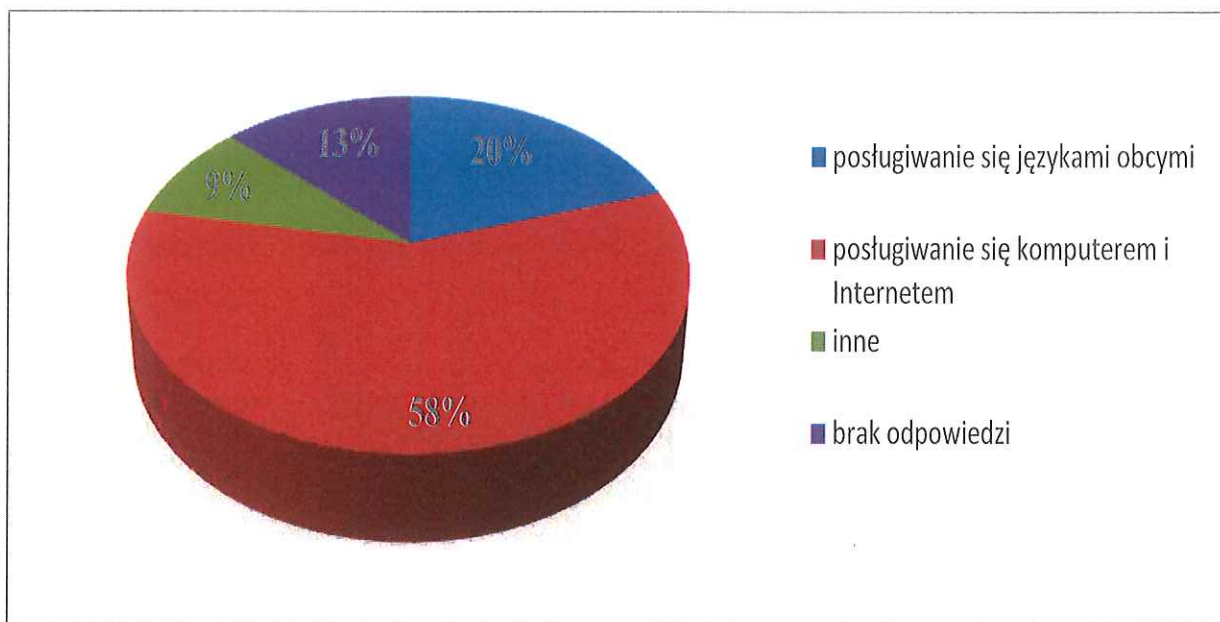

Pytanie nr 10: Jakie umiejętności chciałaby Pani/chciałby Pan posiadać lub doskonalić?

Ponad połowa osób badanych (58%) chciałaby udoskonalić swoje umiejętności obsługi komputera i Internetu. 20 % osób badanych chce rozwijać znajomość języków obcych. Z grupy badanych 13 % nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie. Natomiast wśród odpowiedzi „Inne” osoby badane wymieniały:

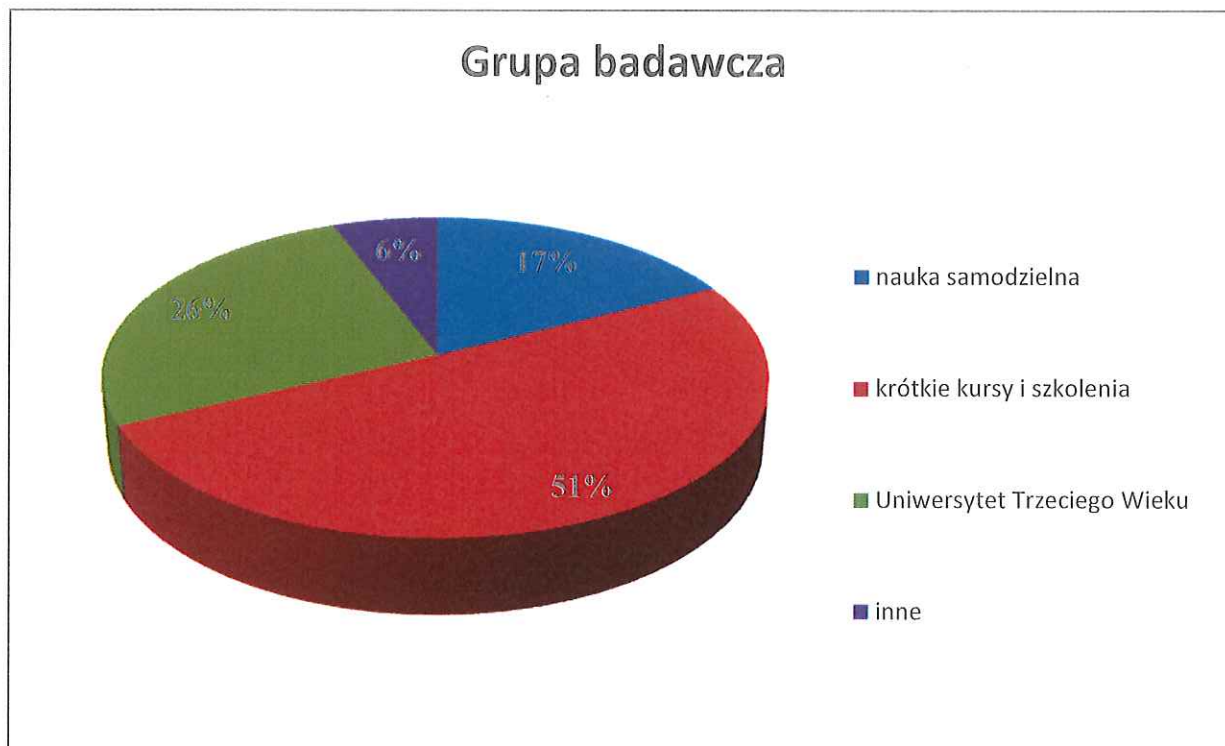
- warsztaty artystyczne
- malarstwo
- robienie na drutach
- gimnastyka
- sprawność fizyczna
- samoobrona
- szachy

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

Pytanie nr 11: Jaka forma nauki jest dla Pani/ Pana najdogodniejsza?

Osoby badane za najdogodniejszą formę nauki uważają krótkie kursy i szkolenia (51%), Uniwersytet Trzeciego Wieku (26%), naukę samodzielną (17%), inne (6%). W odpowiedzi „Inne” osoby badane wymieniły: Polski Związek Emerytów i Rencistów.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 12: Proszę zaznaczyć, które z poniższych miejsc chciałaby Pani/ chciałby Pan odwiedzać regularnie?

Osoby badane w równym stopniu (32%) chciałyby regularnie uczestniczyć w seansach kinowych i sztukach teatralnych. Drugą najczęściej udzielaną odpowiedzią jest możliwość regularnego zwiedzania muzeum (18% osób badanych). 14 % osób badanych udzieliło odpowiedzi „inne” i wymieniało następujące możliwości spędzania wolnego czasu:

- mecze sportowe
- ciekawe miejsca
- wyjazdy zagranicę
- operetka
- pływalnia
- klub taneczny
- kabaret
- wycieczki krajoznawcze
- koncerty
- spotkania z historią województwa Wielkopolskiego
- park

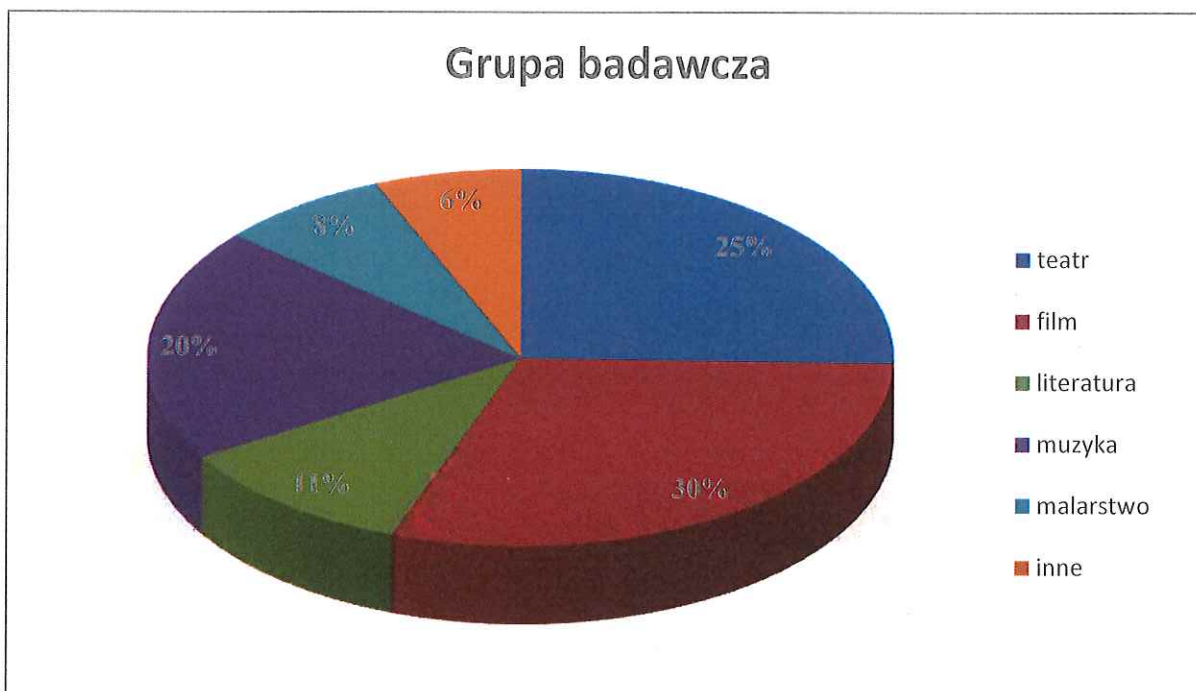

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Pytanie nr 13: Proszę zaznaczyć jakie dziedziny sztuki Panią/ Pana interesują?

Najbardziej interesującymi dziedzinami sztuki wśród osób badanych są film (30 %), teatr (25%) oraz muzyka (20 %). 11 % osób badanych interesuje się literaturą, 8 % malarstwem, a 6 % osób badanych udzieliło odpowiedzi „inne”, gdzie wymienione zostały następujące odpowiedzi:

- kabaret
- taniec
- operetka
- moda
- wycieczki
- sport
- szachy

Pytania nr 14-19 dotyczyły danych charakteryzujących grupę badawczą - omówione zostały w wstępie opracowania w Rozdziale V.

Pytania otwarte

Pytanie nr 20: Jakie są przeszkody w korzystaniu przez Panią/ Pana w oferowanych przez Gminę spotkaniach i rozrywkach dla osób starszych?

Na pytanie odpowiedziały 43 osoby badane, 44 osoby badane nie udzieliły odpowiedzi.

Osoby badane wymieniły następujące odpowiedzi:

- brak informacji
- brak windy
- brak oferty/ uboga dla seniorów
- brak dojazdu/autobusu
- późne godziny
- zajęcia w tym samym czasie
- odległość
- brak prawa jazdy
- brak spotkań
- brak rozrywek
- wykluczenie społeczne
- stan zdrowia/choroba

Najczęstszą przeszkodą w korzystaniu z oferowanych przez gminę spotkań i rozrywek dla osób starszych jest brak dojazdu. Brak możliwości dotarcia na oferowane spotkania wiąże się z odległością oraz z brakiem funkcjonowania autobusu, co dotyczy zarówno mieszkańców wsi i miasta. W tej kwestii znaczenie ma także posiadanie prawa jazdy.

Często również stan zdrowia uniemożliwia dotarcie na spotkania, gdyż starsze osoby borykają się z różnymi przewlekłymi chorobami. Tutaj rolę odgrywa stopień niepełnosprawności, najczęściej ruchowej. W związku z tym przeszkodę stanowi brak udogodnień dla osób niepełnosprawnych, w tym wind w budynkach, w których odbywają się spotkania.

Kolejną przeszkodą jest brak informacji o organizowanych spotkaniach dla seniorów. Osoby badane podkreśliły brak oferty dla osób starszych, a jeżeli takowa istnieje jest bardzo uboga. Korzystanie z oferty uniemożliwiają późne godziny zajęć oraz organizacja bloków zajęć w tym samym czasie.

Osoby badane uważają, że przyczyną niekorzystania ze spotkań i rozrywek oferowanych przez gminę jest wykluczenie społeczne. Wykluczenie społeczne ma charakter wielowymiarowy i dotyczy wielu płaszczyzn życia. W związku z czym trudno jest jednoznacznie podać przyczyny, które decydują o wykluczeniu społecznym.

Pytanie nr 21: Propozycja rozwiązania problemu, jakie ma Pani/ Pan pomysły

Na pytanie odpowiedziały 43 osoby badane, 44 osoby badane nie udzieliły odpowiedzi.

Osoby badane wymieniły następujące odpowiedzi:

- komunikacja miejska/ zorganizowany dojazd na zajęcia

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

- oferta w miejscu zamieszkania
- windy/ udogodnienia dla osób niepełnosprawnych
- zmiana oferty
- imprezy sportowe/wycieczki/ basen
- klub/kawiarenka dla osób starszych
- dofinansowanie rozrywek dla osób starszych
- więcej lekarzy rodzinnych

Wnioski z ewaluacji ankiet:

Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej grupie seniorów, mieszkańców gminy Wronki, w wieku od 60 do ponad 80 lat, przy czym 68% badanych stanowiły kobiety, a 32 % mężczyźni. Status materialny respondentów mieścił się w granicach poniżej lub na poziomie średniego dochodu seniora w Polsce. Większość badanych to osoby świadome wagi aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania w wieku senioralnym oraz swoich potrzeb w zakresie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.

Podsumowując zebrane odpowiedzi osób badanych, respondenci podkreślili, że oferta przedsięwzięć przeznaczonych dla tej grupy wiekowej w gminie jest zbyt uboga, a informacja o organizowanych zajęciach, spotkaniach nie zawsze dociera do zainteresowanych. Korzystanie z obecnej oferty zdaniem części ankietowanych utrudniają późne godziny zajęć i organizacja bloków zajęć w tym samym czasie oraz problemy komunikacyjne. Pojawia się pomysł zorganizowania zajęć w miejscu zamieszkania, co najprawdopodobniej odnosi się to do mieszkańców wsi lub oddalonych od centrum osiedli.

Przeszkodę stanowi też często stan zdrowia i osoby badane proponują zapewnienie udogodnień dla osób niepełnosprawnych, w tym wind. Respondenci oczekiwali by wzbogacenia oferty o zajęcia różnego typu (sportowe – np. gimnastyczne, pływanie, samoobrona, artystyczne, komputerowe, poszerzające wiedzę w zakresie zdrowia), a także o organizację wycieczek turystycznych czy innych wyjazdów (kino, teatr, muzeum, basen). Seniorzy wyrazili potrzebę spotkań z władzami gminy, działaczami stowarzyszeń. Seniorzy chcą też działać na rzecz innych seniorów w lokalnych stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych.

Możliwości uczestniczenia w organizowanych różnego typu przedsięwzięciach rozwiązałyby komunikacja miejska lub zapewnienie możliwości zorganizowanego dojazdu na zajęcia czy spotkania. Seniorzy oczekują też rozszerzenia oferty medycznej.

VI. OKREŚLENIE CELÓW

Identyfikacja problemów społeczności wronieckich seniorów pozwoliła na sformułowanie celów, do których osiągnięcia powinna prowadzić współpraca lokalnego samorządu, organizacji pozarządowych, MGOPS, sołtysów, radnych i samych zainteresowanych, czyli starszych mieszkańców gminy. Trudno bowiem zmieniać i poprawiać, jeśli nie wiadomo, co wymaga zmian i poprawek.

Cele strategiczne, których osiągnięcie pozwoli na rozwiązanie wielu bolączek starszych mieszkańców gminy, a tym samym na poprawę jakości ich życia i lepszą integrację z resztą społeczności lokalnej, zostały opracowane jako odpowiedź na każdy z głównych problemów. Problemy, jak to opisano w rozdziale poprzednim, zostały zdiagnozowane i rozpoznane w trakcie prac nad strategią poprzez realizację badań ankietowych. Jako baza do rozważań posłużyły: współpraca z radami seniorów z innych miast nie tylko Wielkopolski, osobiste doświadczenia i obserwacja.

Opis celów został ustrukturyzowany w ten sposób, że odpowiedzią na każdy zdiagnozowany problem główny jest cel strategiczny. Rozwinięciem idei zawartej w celu strategicznym i jej uszczegółowieniem są cele operacyjne. Do nich przyporządkowany został cały szereg działań. Te ostatnie opisane zostały w części strategii opisującej harmonogram działań.

Cele strategiczne, mające wyznaczać kierunek działań na rzecz seniorów w gminie Wronki, określono - podobnie jak problemy - w kontekście trzech sfer życia lokalnej społeczności, a więc zdrowia i rekreacji, sfery bezpieczeństwa oraz edukacji i kultury.

VI.1. CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA I ROZSZERZENIE DZIAŁAŃ WPŁYWAJĄCYCH NA UTRZYMANIE ZDROWIA I ROZWÓJ AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ WRONIECKICH SENIORÓW

Sfera szeroko pojętej ochrony zdrowia, obejmującej wiedzę na temat zdrowego stylu życia, możliwości uprawiania sportu, zdrowego żywienia, ale także kwestie organizacji pracy lokalnych placówek służby zdrowia i dostępu do lekarzy specjalistów, to dla starszych mieszkańców gminy Wronki tematy, które, jak wskazują przeprowadzone badania ilościowe i jakościowe, cieszą się największym zainteresowaniem. Jest to bezsprzecznie jedna z najważniejszych dla seniorów sfer życia. Trudności, na jakie napotykają osoby starsze w tej kwestii są po części systemowe i trudne do rozwiązania lokalnie (jak na przykład dostęp do lekarzy specjalistów, w szczególności geriatrów). Częściowo jednak wynikają z uwarunkowań organizacyjnych czy nieświadomości w lokalnej społeczności odnośnie potrzeb starszych mieszkańców miasta, jak również barier wynikających z ich sytuacji rodzinnej i ekonomicznej.

Diagnoza problemów z zakresu zdrowia i rekreacji doprowadziła do sformułowania celu strategicznego „Poprawa i rozszerzenie działań wpływających na utrzymanie zdrowia i rozwój aktywności fizycznej wronieckich seniorów. Włączenie kwestii kontaktów z seniorami zwłaszcza z terenów wiejskich Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz zaktywizowanie w tej materii sołtysów, członków rad sołectkich i zarządów osiedli, znających mieszkańców, którym potrzebna jest pomoc. Jego osiągnięcie umożliwić ma realizacja celów operacyjnych, przedstawionych poniżej.

Cel operacyjny 1. Tworzenie warunków do rozszerzenia dostępności świadczeń zdrowotnych i badań dla seniorów. Wsparcie wprowadzenia: systemu informacji o dostępnych świadczeniach i zasadach ich udzielania, nieodpłatnych szczepieniach przeciwko grypie. Propagowanie działań zmierzających do poszerzenia bezpłatnej oferty badań profilaktycznych, fizjoterapii dla seniorów.

Cel operacyjny 2. Promowanie rozwoju geriatryj, wsparcie utworzenia gabinetu geriatrycznego na terenie gminy Wronki. Wspieranie inicjatyw na rzecz wdrożenia okresowej oceny stanu zdrowia wśród najstarszych seniorów.

Cel operacyjny 3. Tworzenie warunków do zakupu defibrylatora automatycznego AED – urządzenie może znajdować się w każdym miejscu, gdzie przebywa dużo osób, np. w Urzędzie Miasta i Gminy we Wronkach, w największych Sołectwach (Chojno, Nowa Wieś, Biezdrowo), o ile nie jest w niego wyposażona miejscowa Strażnica. Defibrylator automatyczny (w skrócie AED) to urządzenie, które pozwala przywrócić akcję serca. Jego zaletą jest łatwość obsługi. By uratować komuś życie, nie potrzeba specjalnego przeszkolenia. Urządzenie informuje krok po kroku, jakie czynności należy wykonać, kiedy mamy osobę z zatrzymaną akcją serca i ratujemy jej życie.

Cel operacyjny 4. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska - zanieczyszczenie powietrza, negatywnie wpływa na całe środowisko naturalne, jak również na zdrowie człowieka - pogarsza je bowiem, a często i wywołuje choroby. Można się mierzyć z tym problemem na różne sposoby, jednak należy na bieżąco kontrolować sytuację – choćby i po to, żeby sprawdzić, czy przynoszą one efekty, czy też normy zostały znów przekroczone. Prowadzenie

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

akcji antysmogowych, happeningi w przestrzeni miejskiej, spotkania z mieszkańcami, akcje edukacyjne w szkołach, warsztaty dla dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 5. Dzienny Dom Seniora – wsparcie dla utrzymania i rozwój Dzienego Domu Seniora. Rozważenie możliwości przeznaczenia na placówkę nowej lokalizacji bez barier architektonicznych, z czym DDS boryka się obecnie.

Cel operacyjny 6. Poprawa aktywności fizycznej seniorów poprzez stworzenie infrastruktury (na bazie istniejących świetlic wiejskich) pozwalającej osobom starszym na aktywność przy minimalnych nakładach finansowych, z uwzględnieniem preferowanej przez nich formy ruchu, w tym na świeżym powietrzu. Zwiększanie świadomości znaczenia ruchu dla zdrowia fizycznego i intelektualnego.

Cel operacyjny 7. Wspieranie inicjatyw mających na celu opiekę nad seniorami, w tym klubów seniora, klubów osiedlowych, rodzinnych domów pomocy społecznej, inicjowanie działań z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej oraz poprawę dostępności informacji na temat usług opiekuńczych dla osób starszych w gminie. Propagowanie potrzeby dowożenia dla osób samotnych i niesamodzielnych ciepłego posiłku, Tworzenie warunków do wsparcia finansowego tzw. „zupobusu” dla potrzebujących.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

VI.2. CEL STRATEGICZNY 2. BEZPIECZEŃSTWO I LIKWIDOWANIE BARIER W PRZESTRZENI MIEJSKO-GMINNEJ.

Obszar bezpieczeństwa obejmuje wpływ przestrzeni publicznej i budynków użyteczności publicznej, a także budynki mieszkalne w taki sposób. Celem jest zapewnienie seniorom bezpiecznej przestrzeni, do poruszania się poza mieszkaniem. Ułatwienia w dostępie do budynków i do otwartych przestrzeni, odpowiednio wyposażone tereny zielone, rekreacyjne do odpoczynku. Projektowanie i organizowanie przestrzeni publicznej w taki sposób, by sprzyjała bezpieczeństwu publicznemu osób starszych.

Cel operacyjny 1. Przestrzeń rekreacyjna na terenie gminy Wronki. Utworzenie odpowiednio dużo dobrze utrzymanych i bezpiecznych obszarów zielonych (parków, placyków) i miejsc do odpoczynku na dłuższych ulicach w mieście i na terenie większych wsi. Troska o bezpieczeństwo na przestrzeniach otwartych poprzez dobre oświetlenie, patrole policyjne/straży miejskiej.

Cel operacyjny 2. Bezpieczeństwo na drogach i chodnikach poprzez ewentualne wydłużenie czasu zielonego światła na przejściach dla pieszych - dostosowanie do możliwości osób starszych czy niepełnosprawnych; wystarczającej liczby miejsc do siedzenia i toalet, łatwo dostępnych wind, ramp, poręczy, schodów i antypoślizgowych podłóg; usuwanie w przestrzeni gminy barier architektonicznych i urbanistycznych utrudniających osobom starszym samodzielne poruszanie się - obniżenie krawężników na przejściach dla pieszych. Zwiększenie ilości ścieżek rowerowych, które służyć będą wszystkim mieszkańcom miasta i gminy bez względu na wiek. Zwiększenie liczby parkingów dla rowerów, postawienie ławeczek na/przy Placu Targowym.

Cel operacyjny 3. Dostosowanie przestrzeni miejskiej – budynki użyteczności publicznej – Urząd Miasta i Gminy, MGOPS, muzeum, biblioteka, Siedziba Związku Emerytów i Rencistów, WOK. Żaden ze wskazanych obiektów użyteczności publicznej we Wronkach nie jest w pełni dostępny dla potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Bariery architektoniczne wciąż ograniczają, a często wręcz wykluczają osoby starsze i niepełnosprawne z życia publicznego. Dotyczy to dostosowania ich do potrzeb osób niedowidzących i niesłyszących. Do czasu rozwiązania problemów architektonicznych można zastosować inne rozwiązania jak np. udostępnienia miejsca w UMiG, gdzie osoba starsza lub niepełnosprawna może spotkać się ze wskazanym urzędnikiem, dyżury urzędnicze w Sołectwach i in., zapewnienie w budynkach użyteczności publicznej dobrego oznaczenia na zewnątrz i wewnątrz,

Cel operacyjny 4. Tworzenie warunków do budowy – mieszkań chronionych i wspomaganych, dostosowanie lokali gminnych

Mieszkania chronione to coraz popularniejsza alternatywa dla domów pomocy społecznej (DPS). Takie lokale zapewniają opiekę, ale i większą samodzielność mieszkańcom. Są tańsze w utrzymaniu dla samorządów niż miejsca w DPS. Mieszkanie chronione, to forma pomocy społecznej przygotowująca osoby przebywające w nich "pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępująca pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę; mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną".

Lokale gminne - przystosowanie mieszkań należących do zasobów gminy (promowanie wprowadzenia w budynkach przez innych właścicieli) do różnych poziomów sprawności i możliwości finansowych osób starszych tak, by dać im poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość niezależnego życia w miarę zmieniających się potrzeb. Stworzenie systemu wspomagającego osoby starsze w

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

dostosowaniu mieszkań do występujących ograniczeń fizycznych i umysłowych, w zamianie mieszkań oraz ułatwiającego przeprowadzki. Przykładowe rozwiązania: - budowa/remont mieszkań komunalnych/towarzystwa budownictwa społecznego lub innych form, w których osoby starsze mogą mieszkać bezpiecznie, wygodnie, mają dostęp do opieki; ceny tych mieszkań są przystępne dla osób starszych; - stworzenie systemu zamiany mieszkań trudnych w utrzymaniu i nieprzystosowanych do potrzeb osób starszych na mniejsze i tańsze, wygodniejsze w utrzymaniu, dostosowane dla osób z niepełną sprawnością oraz ustalenie jasnych, zrozumiałych dla osób starszych zasad zamiany mieszkania.

Remonty mieszkań – stworzenie systemu wspierania osób starszych poprzez remonty dostosowujące mieszkania dla ich potrzeb.

Budowa budynku lub adaptacja (posiadanego zasobu gminy) z przeznaczeniem na Dzienny Dom Seniora, mieszkania chronione, mieszkania socjalne, świetlice terapeutyczne, wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, pomieszczenia dla NGO i klubów seniora.

Cel operacyjny 5. Tworzenie warunków do wspierania systemów pomocy sąsiedzkiej dla osób znajdujących się w najbliższym otoczeniu seniorów poprzez budowanie więzi społecznych na różnych płaszczyznach oraz rozwój usług wsparcia w ramach funkcjonujących wspólnot. Stworzenie przyjaznego seniorowi otoczenia wzmacniającego poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, mimo trudności ze zdrowiem lub niepełnosprawności. Rolą sąsiada jest szybka interwencja. Wsparcie wdrożenia przez gminę programu tzw. "Asystent seniora", który zakłada połączenie centrum teleopieki, opieki medycznej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i wsparcia wolontariuszy oraz pomocy sąsiedzkiej skierowanej do seniorów. Beneficjentami projektu będą osoby po 60. roku życia, mieszkające samotnie lub przebywających okresowo samotnie w domu, które ze względu na stan zdrowia wymagają stałego nadzoru (zaburzenia pamięci, osoby po incydentach kardiologicznych, neurologicznych, osoby ze zdiagnozowaną cukrzycą).

Cel operacyjny 6. Teleopieka - system teleopieki jest innowacyjnym rozwiązaniem, dającym możliwość całodobowego wezwania pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa (np. nagłe zasłabnięcie, upadek). Program polega na tym, że senior w miejscu swojego zamieszkania posiada tzw. stację bazową, telefon, oraz specjalną opaskę - dzięki temu ma przez cały czas kontakt z centrum teleopieki.

Cel operacyjny 7. Bezpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Wsparcie gminy w dostępie do pomieszczeń, w których można zorganizować wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, po to, by ograniczać skutki niepełnosprawności i aktywizować osoby starsze, często niepełnosprawne zaopatrując je w sprzęt rehabilitacyjny. W bezpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego można będzie wypożyczyć m.in. wózki inwalidzkie, kule, krzeselka toaletowe, balkoniki, podnośniki, łóżka, materace przeciwodleżynowe czy urządzenia do rehabilitacji na łóżku.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

VI.3. CEL STRATEGICZNY 3. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI EDUKACYJNEJ I KULTURALNEJ WRONIECKICH SENIORÓW

Cel operacyjny 1. Upowszechnianie wiedzy na temat starzenia poprzez prowadzenie edukacji i reedukacji biernej (wykłady, pogadanki, akcje reklamowe) i czynnej (organizacja imprez rekreacyjno-sportowych, turystycznych o charakterze okolicznościowym). Umożliwienie seniorom 60+ korzystania z biletów ulgowych do kina, teatru, koncerty i inne organizowane przez gminę Wronki wydarzenia kulturalne. Wprowadzanie interaktywnych programów usprawniania ruchowego z wykorzystaniem walorów środowiska naturalnego, np. tworzenie grup wsparcia trwania w aktywności fizycznej, promowanie wspólnych zajęć rodzinnych - wspólna aktywność fizyczna wielopokoleniowa, tworzenie miejsc programowanego usprawniania się w środowisku naturalnym (ścieżki zdrowia seniora, siłownie, centra jogi, thai chi i ogrodoterapii).

Cel operacyjny 2. Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych dla seniorów poprzez udostępnienie komputerów i Internetu za darmo w publicznych miejscach (UMiG, dom kultury, biblioteka, szkoły) oraz wsparcie zorganizowania bezpłatnych szkoleń i pomocy dla osób, które nie potrafią skorzystać z nowych technologii.

Cel operacyjny 3. Dostęp do kultury. Umożliwienie seniorom 60+ korzystania z biletów ulgowych do kina, teatru, koncerty i in. organizowane przez gminę wydarzenia kulturalne. Prowadzenie akcji senioralnych w sołectwach. Dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb i zainteresowań seniorów.

Cel operacyjny 4. Informacja dla seniorów. Rozwijanie łatwo dostępnego i przystosowanego dla ludzi starszych systemu informacji przydatnych ludziom starszym. Poprawienie komunikacji między instytucjami działającymi w gminie a osobami starszymi. Eliminowanie e-wykluczenia wśród osób starszych. Wprowadzenie w placówkach podległych gminie obowiązku i zachęcanie innych instytucji, firm, organizacji do drukowania informacji (oficjalne formularze, teksty na tablicach) dużymi literami, drukowanie kluczowych informacji w jasnych nagłówkach i tłustym drukiem. Utworzenie na stronie urzędu zakładki zbierającej informacje niezbędne dla seniorów i opiekunów faktycznych. Istnieje konieczność rozważenia zapoczątkowania działania „Centrum senioralnego”, w którym dyżur pełnić będzie konsultant pomocy społecznej dla rodzin opiekujących się osobami starszymi, chorymi i niesamodzielnymi w rodzinach.

VI.4. CEL STRATEGICZNY 4. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA I ZATRUDNIENIE

Stymulowanie i wspieranie rozwoju zaangażowania obywatelskiego w sposób gwarantujący możliwość pełnego udziału osób starszych w procesach podejmowania decyzji, poprzez powierzanie im aktywnej roli przy projektowaniu i kreowaniu innowacji oraz zmian. Zwiększenie udziału osób starszych w różnych formach wolontariatu, również we współpracy z osobami młodymi, pozwalające zagospodarować potencjał, ale też zapewniające rozwój nowych kompetencji seniorów. Włączenie młodzieży szkolnej np. z klas 6-8 zorganizowaną w ZHP, samorządy szkolne, inne formy młodzieżowego wolontariatu. Właśnie młodzież mogłaby dostarczać ew. broszury informacyjne, „edukować” osoby starsze.

Cel operacyjny 1. Praca dla seniora. Propagowanie dostosowywania miejsc pracy dla osób w wieku 50+ oraz seniorów 60+ posiadających oczekiwane kompetencje w niepełnym wymiarze czasu pracy, a także do innych prostszych prac osób bez kompetencji (różne formy: umowy o pracę, zlecenia, o dzieło). Wdrażanie narzędzi wpływających na wydłużenie wieku pracy. Elastyczny system zatrudnienia, np.: dostosowanie rozwiązań organizacyjnych do zatrudniania seniorów, przygotowanie stanowisk pracy, również dla osób niepełnosprawnych, rozwiązań prawnych, dyskryminacji ze względu na wiek; przygotowanie kadry do prowadzenia coachingu dla zatrudnianych seniorów.

Cel operacyjny 2. Szkolenia dla seniora. Propagowanie możliwości kształcenia ustawicznego. Promowanie aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym poprzez stworzenie możliwości udziału seniorów w ciałach doradczych jednostek samorządu terytorialnego, w tym rady senioralne, zespoły problemowe, konsultowanie dokumentów lokalnych.

Cel operacyjny 3. Centrum wolontariatu. Wolontariat dla seniora - propagowanie rozwiązań organizacyjnych do angażowania się seniorów w wolontariat na terenie gminy Wronki. Rozważenie możliwości przygotowania kadry do prowadzenia wolontariuszy; zachęcenie instytucji publicznych do wspierania i korzystania z wolontariatu (np. biblioteki, dom kultury, muzeum, MGOPS, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia). Tworzenie warunków do stworzenia bazy wolontariuszy.

Cel operacyjny 4. Karta Seniora wpłynie na poprawę sytuacji materialnej lokalnych seniorów, osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie gminy Wronki. Umożliwi udział w systemie ulg i zniżek. Karta Seniora uprawniać będzie do zniżek na produkty i usługi w firmach oraz instytucjach, które wezmą udział w programie.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Do osiągnięcia wyznaczonych celów konieczne jest zaprogramowanie szeregu działań, poprzez które zostaną one zrealizowane. Również w przypadku działań zaplanowanych w ramach „Strategia Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku” nie może być inaczej. Sama diagnoza sytuacji i wskazanie kierunków nie poprawią sytuacji seniorów. Niezbędna jest realizacja konkretnych projektów i inicjatyw, które sprawią, że strategia senioralna gminy Wronki przyniesie wymierne efekty.

Harmonogram działań został uzupełniony o informacje dotyczące horyzontu czasowego, rekomendowanych potencjalnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację konkretnych inicjatyw, jak również proponowanych wskaźników, za pomocą których możliwa będzie ocena stopnia realizacji wyznaczonych w ten sposób celów. W harmonogramie znalazła się również propozycja możliwych źródeł finansowania dla poszczególnych zaproponowanych działań. Biorąc jednak pod uwagę strategiczny charakter dokumentu, który ma za zadanie wskazywać kierunki i ze swej natury musi cechować się elastycznością, jak również zmieniające się w czasie warunki i możliwość pojawienia się nowych, obecnie niedostępnych źródeł finansowania, nie należy tych propozycji traktować w sposób wiążący i ostateczny. Warto jednak wziąć je pod uwagę przy projektowaniu działań na rzecz wronieckich seniorów, ponieważ wynikają one z problemów i wskazówek, jakich udzielili sami zainteresowani w toku prac nad strategią. Podsumowując materiał wyjściowy, który posłużył do opracowania niniejszego harmonogramu, warto zauważyć, że stałym postulatem, przewijającym się przy wielu celach we wszystkich czterech sferach życia omawianych w strategii, jest kwestia sposobu dotarcia z informacjami do starszych mieszkańców gminy Wronki. Brak skutecznych kanałów informacyjnych i w konsekwencji pozbawianie wielu seniorów możliwości uczestnictwa w szeregu inicjatyw do nich skierowanych, to często zgłaszany przez nich problem. Przy kolejnych analizowanych dziedzinach jednym z działań do zrealizowania będzie stworzenie odpowiedniego systemu przekazywania informacji o sprawach interesujących seniorów. Warto więc rozważyć stworzenie medium w rodzaju cyklicznie ukazującej się broszury, ewentualnie nawiązanie współpracy z lokalnymi mediami, które mogłyby cyklicznie wydawać dodatki skierowane do seniorów, w których zebrane by były wszelkiego rodzaju informacje interesujące starszych mieszkańców miasta – od kwestii oferty placówek zdrowia i ich godzin przyjęć, przez ofertę kulturalną, sportową, po zaproszenia do uczestnictwa w wydarzeniach mających charakter obywatelski: konsultacjach, spotkaniach, grupach roboczych wspierających działanie lokalnego samorządu itp. Alternatywnym rozwiązaniem może być akcja społeczna, prowadzona wspólnie przez samorząd, organizacje pozarządowe i media lokalne, mająca na celu propagowanie wśród seniorów przydatnych im informacji i zachęcanie do aktywności wszelkiego rodzaju, a tym samym nie dopuszczanie do izolacji tej grupy mieszkańców.

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

Tabela 1. Cel strategiczny 1.

Cele	Zadania	Termin realizacji	Rekomendowane źródła finansowania
Cel operacyjny 1. Rozszerzenie dostępności świadczeń zdrowotnych i badań dla seniorów	Zad. 1. Wsparcie dla organizowania cyklicznej akcji Dzień zdrowia	2019 (cyklicznie każdego roku)	Narodowy Fundusz Zdrowia Ministerstwo Zdrowia Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
Cel operacyjny 2. Promowanie rozwoju geriatry	Zad. 1. Zawieranie partnerstw w zakresie: 1.1 oceny stanu zdrowia wśród najstarszych seniorów – bilanse 1.2. utworzenia gabinetu geriatrycznego	2018/2019 (cyklicznie każdego roku)	Narodowy Fundusz Zdrowia – kontrakty Zakłady Opieki Zdrowotnej (Szamotuły, Czarnków) Podstawowa Opieka Zdrowotna (Przychodnie we Wronkach) Ministerstwo Zdrowia – programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
Cel operacyjny 3.	Zad.1. Zakup defibrylatora automatycznego AED	po rozpoznaniu możliwości 2019	Fundusze zewnętrzne Gmina Wronki
Cel operacyjny 4 Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska	Zad. 1. Prowadzenie akcji antysmogowych, spotkania z mieszkańcami – promowanie segregacji i ochrony środowiska, niwelowanie zagrożeń Zad. 2. Dofinansowanie wymiany urządzeń grzewczych	2018 (cyklicznie każdego roku) 2018 (cyklicznie każdego roku)	Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

				Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
	Zad. 3. happeningi w przestrzeni miejskiej – Piknik ekologiczny, akcje edukacyjne w szkołach	2018 (cyklicznie każdego roku)		Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS
	Zad. 4. warsztaty dla dzieci i młodzieży – segregowanie śmieci, ochrona środowiska Ścieżka edukacyjna na terenie PSZOK.	2019 (cyklicznie każdego roku)		Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Wroniecki Ośrodek Kultury Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS
Cel operacyjny 5. Dzienny Dom Seniora	Zad. 1. Dzienny Dom Seniora kontynuacja projektu WRPO (Rozważenie możliwości zmiany lokalizacji z dostosowaniem placówki dla potrzeb osób niepełnosprawnych)	2020 Cyklicznie co roku		Gmina Wronki (budżet WPF) MGOPS Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS
Cel operacyjny 6. Poprawa aktywności fizycznej seniorów	Zad. 1. Zwiększanie świadomości znaczenia ruchu dla zdrowia fizycznego i intelektualnego.	od 2020		Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

	<p>Zad. 2. Wykorzystanie infrastruktury WOK i bazy istniejących świetlic wiejskich na realizację aktywności dla osób starszych i niepełnosprawnych warsztaty (wzorem warsztatów dla dzieci)</p>	<p>od 2019</p>	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS</p>
<p>Cel operacyjny 7. Wspieranie inicjatyw mających na celu opiekę nad seniorami</p>	<p>Zad. 1. Promowanie i wspieranie klubów seniora, klubów osiedlowych</p>	<p>od 2019</p>	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury MGOPS Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS</p>
	<p>Zad. 2. Inicjowanie działań z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej usług opiekuńczych dla osób starszych w gminie.</p>	<p>od 2020</p>	<p>Gmina Wronki MGOPS ROPS Poznań PCPR Szamotuły</p>
	<p>Zad. 3. Propagowanie dowożenia dla osób samotnych i niesamodzielnych ciepłego posiłku, tworzenie warunków do wsparcia finansowego tzw. „zupobusu” dla potrzebujących</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości i ilości osób od 2021</p>	<p>Gmina Wronki MGOPS Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne ROPS Poznań PCPR Szamotuły</p>

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

Tabela 2. Cel strategiczny 2.

Cele	Zadania	Termin realizacji	Rekomendowane źródła finansowania
Cel operacyjny 1. Przestrzeń rekreacyjna na terenie Gminy Wronki	Zad. 1. Zagospodarowanie zielonych miejsc w gminie wraz z ich pielęgnacją	od 2021	Gmina Wronki Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
	Zad. 2. Zamontowanie siedzisk z zabezpieczeniami dla starszych seniorów (uchwyty)	od 2020	Gmina Wronki Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
	Zad. 3. Oświetlenie na terenach zielonych i otwartych, oświetlenie na placach zabaw na terenie gminy (wsie), zwiększenie patroli staży miejskiej na ww. terenach,	po rozpoznaniu możliwości od 2020	Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
	Zad. 4. 4.1. Dwie nowe toalety w mieście, w tym dla niepełnosprawnych, 4.2. Remont i dostosowanie toalety na Placu Targowym dla osób starszych i niepełnosprawnych	po rozpoznaniu możliwości 2019	Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

<p>Cel operacyjny 2. Bezpieczeństwo na drogach i chodnikach</p>	<p>Zad. 1. Bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych – osoby starsze i niepełnosprawne (rozważenie możliwości wydłużenia czasu zielonego światła i obniżenia krawężników)</p>	<p>2019</p>	<p>Wojewódzki Zarząd Dróg Powiatowy Zarząd Dróg Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 2. Zwiększenie długości ścieżek rowerowych (miasto i gmina) (obwodnica, inne drogi po konsultacjach)</p>	<p>od 2020</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 3. Zwiększenie liczby parkingów dla rowerów, np. Plac Targowy, Dworzec Kolejowy,</p>	<p>od 2019</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 4. Postawienie ławeczek na dłuższych ulicach w mieście i ewentualnie na terenie większych wsi. (np. Plac Targowy).</p>	<p>od 2019</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
<p>Cel operacyjny 3. Dostosowanie przestrzeni miejskiej poprzez usunięcie barier architektonicznych i urbanistycznych</p>	<p>Zad. 1. Urząd Miasta i Gminy Wronki – winda zewnętrzna</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości i uzyskaniu zgody konserwatora zabytków - 2022</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne PPP</p>

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

<p>utrudniających osobom starszym samodzielnie poruszanie się łatwo dostępne windy, rampy, poręcze, antypoślizgowe podłogi.</p>	<p>Zad. 2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – schodolaz lub winda zewnętrzna</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2020</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 3. Wroniecki Ośrodek Kultury – schodolaz</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2022</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 4. Budynek muzeum i biblioteki</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2022</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 5. Siedziba Związku Emerytów i Rencistów, ul. Polna</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2023</p>	<p>Gmina Wronki Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
	<p>Zad. 6. Placówka Poczty Polskiej ul. Poznańska</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2020</p>	<p>Zarząd Poczty Polskiej</p>
	<p>Cel operacyjny 4. Tworzenie, budowa – mieszkań chronionych i</p>	<p>Zad. 1. Tworzenie mieszkań chronionych</p>	<p>po rozpoznaniu możliwości - 2023</p>

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

wspomaganych, dostosowanie lokali gminnych		od 2021	Programy krajowe PFRON Fundusze UE
	Zad. 2. Stworzenie Programu remontów mieszkań, a jeżeli jest to możliwe, to także prywatnych - z dostosowaniem dla potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych	od 2021	Gmina Wronki MGOPS Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
	Zad. 3. Rozważenie możliwości i konieczności budowy budynku lub adaptacja (posiadanego zasobu) z przeznaczeniem na Dzienny Dom Seniora, Mieszkania chronione, Mieszkania socjalne, Świetlice terapeutyczne, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, pomieszczenia dla NGO i klubu seniora.	2022	Gmina Wronki MGOPS Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne PPP (partnerstwo Publiczno-Prywatne)
Cel operacyjny 5. Tworzenie i wspieranie systemów pomocy sąsiedzkiej	Zad. 1. Program SOS – promowanie, wsparcie w rekrutacjach	od 2019	Gmina Wronki MGOPS
Cel operacyjny 6. Teleopieka - system teleopieki	Zad. 1. Propagowanie wprowadzenia systemu tele-opieki	Po sprawdzeniu możliwości i liczby osób	Gmina Wronki MGOPS Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

Cel operacyjny 7. Bezpieczna wyposażalnia sprzętu rehabilitacyjnego	Zad. 1. Udostępnienie w miarę posiadanych możliwości lokalnie na wyposażalnię sprzętu rehabilitacyjnego	2019	Gmina Wronki MGOPS Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
---	---	------	--

Tabela 3. Cel strategiczny 3.

Cele	Zadania	Termin realizacji	Rekomendowane źródła finansowania
Cel operacyjny 1. Upowszechnienie wiedzy na temat starzenia	Zad. 1. Propagowanie prowadzenia cyklicznych akcji na temat starzenia poprzez prowadzenie edukacji i reedukacji biernej (wykłady, pogadanki, akcje reklamowe) i czynnej (organizacja imprez rekreacyjno-sportowych) Dzień Zdrowia dla Seniora	2019	Gmina Wronki (budżet WPF) programy profilaktyczne Urząd Marszałkowski – programy profilaktyczne POZ ZOZ Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne
Cel operacyjny 2. Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych dla seniorów	Zad. 1. Udostępnienie pomieszczenia z komputerem i swobodnym dostępem do Internetu w publicznych miejscach (UMiG dom kultury, biblioteka, szkoły)	po rozpoznaniu możliwości 2020	Gmina Wronki MGOPS PFRON Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski – programy profilaktyczne Programy rządowe Programy krajowe

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

				<p>PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p> <p>Gmina Wronki MGOPS PFRON Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski – programy profilaktyczne Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne EFS</p>
	Zad. 2. Tworzenie warunków dla organizacji bezpłatnych szkoleń dla osób starszych i niepełnosprawnych, które nie potrafią skorzystać z nowych technologii.	po rozpoznaniu możliwości i ilości osób	2020	
Cel operacyjny 3. Dostęp do kultury	Zad. 1. Wprowadzenie systemu Karta do kultury dla seniorów i osób niepełnosprawnych upoważniających do korzystania z ulg	po rozpoznaniu możliwości i ilości osób	2019	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski – programy kulturalne</p>
Cel operacyjny 4. Informacja dla seniorów	Zad. 1. Eliminowanie e-wykluczenia wśród osób starszych. Zachęcanie instytucji, firm, organizacji do drukowania informacji (oficjalne formularze, teksty na tablicach) dużymi literami, drukowanie kluczowych informacji w jasnych nagłówkach i tłustym drukiem.		2019	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury MGOPS Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. SAPO Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

	<p>Zad. 2. Utworzenie zakładowi na stronie internetowej urzędu zbierającego informacje niezbędne dla seniorów i opiekunów faktycznych.</p>	<p>2021</p>	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury MGOPS PCPR Szamotuły ROPS Poznań</p> <p>Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne</p>
<p>Zad. 3 Utworzenie przy MGOPS „Centrum senioralnego”, w którym dyżur pełnić powinien konsultant pomocy społecznej dla rodzin opiekujących się osobami starszymi, chorymi i niesamodzielnymi w rodzinach.</p>		<p>po rozpoznaniu możliwości</p> <p>2020</p>	<p>Gmina Wronki Wroniecki Ośrodek Kultury MGOPS ROPS Szamotuły Urząd Marszałkowski Poznań PCPR Szamotuły ROPS Poznań</p> <p>Programy rządowe Programy krajowe PFRON Fundusze UE Fundusze zewnętrzne EFS</p>

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

Tabela 4. Cel strategiczny 4.

Cele	Zadania	Termin realizacji	Rekomendowane źródła finansowania
Cel operacyjny 1. Praca dla seniora	Zad. 1. Propagowanie opracowania przez wronieckie firmy programu dostosowania rozwiązań organizacyjnych umożliwiających zatrudnianie seniorów, przygotowanie stanowisk pracy, również dla osób niepełnosprawnych, rozwiązań prawnych, dyskryminacji ze względu na wiek; przygotowanie kadry do prowadzenia coachingu dla zatrudnianych seniorów.	od 2020	Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS
Cel operacyjny 2. Szkolenia dla seniora.	Zad. 1. Promowanie aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym poprzez stworzenie możliwości udziału seniorów w ciałach doradczych jednostek samorządu terytorialnego, w tym rady senioralnej, zespołów problemowych, konsultowania dokumentów lokalnych.	od 2019	Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS
Cel operacyjny 3. Centrum wolontariatu	Zad. 1. Propagowanie utworzenia przy UMiG Centrum Wolontariatu	od 2021	Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS

**STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA
2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.**

<p>Cel operacyjny 4. Karta Seniora</p>	<p>Zad. 1. Wprowadzenie systemu Karty dla seniorów i osób niepełnosprawnych upoważniających do korzystania z ulg w zakupach, która umożliwi udział w systemie ulg i zniżek. Karta Seniora uprawniać będzie do zniżek na produkty i usługi w firmach oraz instytucjach, które będą wezmą udział w programie.</p>	<p>od 2020 po sprawdzeniu możliwości zaangażowania firm we Wronkach i innych pobliskich miastach</p>	<p>Gmina Wronki Programy krajowe Fundusze UE Fundusze zewnętrzne Fundusze EFS</p>
---	--	--	--

VIII. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI REALIZACJI STRATEGII

Realizacja strategii będzie poddana stałemu monitorowaniu. Będzie się ono odbywało poprzez gromadzenie informacji i sprawozdań od podmiotów uczestniczących w jej realizacji, jak również kontrolowanie efektów realizacji strategii w formie rocznych sprawozdań. Celem monitoringu będzie badanie stanu realizacji podjętych działań.

Prowadzony na bieżąco monitoring będzie obejmował następujące elementy:

- 1) czas realizacji i zakres planowanych działań,
- 2) wysokość oraz źródła pochodzenia środków finansowych na ich realizację,
- 3) stan realizacji zaplanowanych na dany okres zadań, realizowanych w ramach strategii.

Działania monitorujące obejmą również podmioty, które realizują strategię. W ich zakresie więc prowadzenie kontroli w placówkach i instytucjach realizujących działania wynikające ze strategii. Ponadto okresowej, nie rzadziej niż raz w roku, ocenie, zostaną poddane działania, zmierzające do realizacji poszczególnych, wskazanych w strategii celów. Oceniana będzie efektywność i celowość podjętych działań, a podstawą do sformułowania oceny będą roczne sprawozdania, o których mowa na początku niniejszego rozdziału. Prowadzone w ramach realizacji strategii działania będą również poddawane ewaluacji, odbywającej się minimum raz w roku, której celem będzie ocena wpływu podjętych działań na realizację celów zawartych w strategii. Ewaluacja będzie się odbywać po zakończeniu roku. Wnioski z ewaluacji będą podstawą do ewentualnych korekt i zmian kierunków działania oraz modyfikacji zadań zaplanowanych do realizacji, jeśli zajdą istotne zmiany w obszarze wsparcia starszych mieszkańców miasta, które takich modyfikacji będą wymagać.

IX. REKOMENDOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Zakłada się, że źródłami finansowania realizacji „Strategia Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku” będą środki, pochodzące z:

- 1) budżetu Gminy Wronki,
- 2) funduszy zewnętrznych, w tym z programów Unii Europejskiej, rządowych oraz pozarządowych,
- 3) środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz seniorów,
- 4) środków pozyskanych na działania związane z realizacją strategii od ew. sponsorów.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

X. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Uchwałą Nr 3/2017 Rady Seniorów we Wronkach, podjętą na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2017 r. w sprawie „Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018 – 2023 z perspektywą do 2030 r.” zatwierdzono opracowanie przez Radę Seniorów we Wronkach dokumentu strategicznego podejmującego tematykę senioralną.

Uchwalenie przez Radę Gminy Wronki „Strategii Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku”, pozwoli na zaplanowanie długofalowych działań na rzecz poprawy jakości życia senierek i seniorów. W trakcie prac nad dokumentem włączono seniorów 60+ w proces współtworzenia strategii senioralnej. Rada Seniorów ma wręcz obowiązek przyczynienia się do opracowania strategii działań na rzecz coraz większej grupy seniorów w wieku 60+.

W ramach opracowywanej strategii działań na rzecz osób starszych uwzględniono współpracę z innymi instytucjami np. MGOPS, WOK, organizacjami pozarządowymi NGO i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy Wronki.

Potrzebna jest szeroko zakrojona kampania społeczna dotycząca kształtowania pozytywnego wizerunku osoby starszej. Poprawiając ich kondycję psychofizyczną i społeczną będziemy cieszyć się większą ilością ludzi uczestniczących w życiu publicznym i kulturalnym, a o to przecież chodzi. Powstawanie nowej infrastruktury typu: klubów seniora, miejsc do ćwiczeń, świetlic, miejsc do nauki i rozrywki przyczyni się do rozwoju aktywności.

Program uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie im udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. W seniorach (szczególnie tych młodszych) tkwi ogromny potencjał, należy go zatem umiejętnie wykorzystać, „zapraszając” do wspierania i organizowania inicjatyw np. organizacji pozarządowych i rozwoju różnych form wolontariatu.

„Strategia Lokalnej Polityki Senioralnej na lata 2018-2023 z perspektywą do 2030 roku”
Strategia ma za zadanie objąć docelowo wszystkich mieszkańców gminy Wronki w wieku powyżej 60 lat. Ma na celu stworzenie miasta przyjaznego seniorom poprzez udzielane im wsparcie, ich aktywizację i wykorzystanie drzemiącego w tej grupie społecznej potencjału, jak również opiekę nad nimi. Zawarte w niniejszym dokumencie zapisy będą realizowane przez samorząd, organizacje pozarządowe i inne jednostki w zależności od środków finansowych posiadanych przez Gminę Wronki, jednostki realizujące program (zarówno organizacje pozarządowe, jak i inne instytucje) oraz środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

STRATEGIA LOKALNEJ POLITYKI SENIORALNEJ GMINY WRONKI NA LATA 2018 – 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.

Realizując opisane w dokumencie cele strategiczne, znacznie poprawiające jakość życia swoich starszych mieszkańców, Gmina Wronki, będzie mogła ubiegać się o tytuł „GMINA PRZYJAZNA SENIOROM”.

Przewodniczący Rady
Sławomir Śniegowski

